

Raadsmededeling openbaar

Nummer : 158-2024
Datum : 16 oktober 2024
B&W datum : 15 oktober 2024
Beh. Ambtenaar : M. van Dam
Portefeuillehouder : mr. A.B. Stapelkamp
Onderwerp : Resultaten bewonersonderzoek Toerisme

Inleiding:

De vrijetijdseconomie in de gemeente Aalten genereert werkgelegenheid en veel voorzieningen voor inwoners bestaan mede dankzij recreatie en toerisme. Zoals in de hele Achterhoek, groeit ook het aantal toeristische overnachtingen in onze gemeente. Inwoners zijn erg belangrijk in het creëren en behouden van draagvlak voor toeristische ontwikkelingen. Daarom is het zaak dat er balans is tussen recreatie & toerisme en de leefomgeving & leefbaarheid voor inwoners. Een goed en recent beeld van het perspectief van inwoners op toeristische ontwikkeling ontbrak. Hierom heeft de Gemeente Aalten samen met Achterhoek Toerisme aan Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd gevraagd om een inwonersonderzoek uit te voeren. Dit onderzoek is ook voor de andere gemeenten uitgevoerd die deelnemen aan de Vrijetijdsagenda van de Achterhoek.

Inhoud mededeling:

Op basis van voorlopige cijfers vanuit de aangiften toeristenbelasting blijkt dat in 2023 is het aantal toeristische overnachtingen van personen van 12 jaar en ouder gegroeid met bijna 8% ten opzichte van 2022. Voor kinderen tot 12 jaar was de groei zelfs bijna 14%. De grootste groei (+23% voor volwassenen en +50% voor kinderen), werd op minicampings gerealiseerd. Het totaal aantal overnachtingen, op basis van deze gegevens, kwam in 2023 uit op bijna 130.000.

Naast de toeristenbelasting wordt ook forensenbelasting geheven. Onder de naam 'forensenbelasting' wordt een directe belasting geheven van de natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Hieronder vallen bijvoorbeeld stacaravans op jaarplaatsen van reguliere recreatiebedrijven en vakantiewoningen. In 2023 zijn er 433 beschikkingen forensenheffing opgelegd. Deze moeten ook onder toeristische overnachtingen geschaard worden. Uitgaan van een gemiddelde van 2,5 personen per stand plaats met gemiddeld 70 overnachtingen per jaar, zou het totaal aantal overnachtingen op basis van de forensenheffing 2023 uitkomen op ruim 75.000 overnachtingen per jaar¹. Daarmee zou het totaal aantal overnachtingen op ruim 200.000 uitkomen in 2023.

In het rapport "Monitor toerisme achterhoek 2022, economische betekenis toerisme en recreatie regio Achterhoek", werd de volgende trend over Aalten beschreven:

*De gemeente **Aalten** was de gemeente met de kleinste krimp in 2020, maar stijgt nu sterk. Met name de toegenomen vraag naar campings, hotels en de evenementen die weer terugkeerden brachten Aalten groei van de bestedingen.*

In het rapport werden de bestedingen in de gemeente Aalten gesteld op 12,6 miljoen (2022), wat een groei betekende van 64% ten opzichte van 2020. In 2022 was het aandeel banen in recreatie en toerisme 5,6% van het totaal aantal banen in de Gemeente Aalten.

Tabel: overzicht ontwikkeling overnachtingen en opbrengsten heffing 2015-2023²

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal overnachtingen toeristenbelasting	65128	59987	64328	69249	72253	78407	106077	118831	129333
Mutatie (2015=100)	100	92	99	106	111	120	163	182	199
Aantal overnachtingen forensenbelasting	90300	89600	88550	86975	89250	93100	94675	92050	75775
Mutatie (2015=100)	100	99	98	96	99	103	105	102	84
Totaal aantal overnachtingen	155428	149587	152878	156224	161503	171507	200752	210881	205108
Mutatie (2015=100)	100	96	98	101	104	110	129	136	132
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Opbrengst toeristenbelasting	€ 57.866,05	€ 59.279,37	€ 66.501,35	€ 69.620,36	€ 74.680,02	€ 89.760,02	€ 113.077,75	€ 116.977,70	€ 149.977,25
Mutatie (2015=100)	100	102	115	120	129	155	195	202	259
Opbrengst Forensenheffing	€ 81.712,00	€ 85.569,50	€ 81.626,00	€ 83.194,00	€ 87.272,00	€ 109.030,00	€ 107.165,00	€ 100.037,00	€ 98.433,00
Mutatie (2015=100)	100	105	100	102	107	133	131	122	120
Totale opbrengsten	€ 139.578,05	€ 144.848,87	€ 148.127,35	€ 152.814,36	€ 161.952,02	€ 198.790,02	€ 220.242,75	€ 217.014,70	€ 248.410,25
Mutatie (2015=100)	100	104	106	109	116	142	158	155	178

De Vrijtijdseconomie in de gemeente Aalten ontwikkelt zich dus tot en belangrijke economische factor in onze gemeente. Met deze groeicijfers is het van belang dat inzichtelijk is hoe inwoners tegen toerisme en recreatie aankijken in relatie tot de leefbaarheid. Het gaat hierbij enerzijds om de positieve effecten, maar anderzijds ook om (mogelijke) negatieve impact van toerisme en recreatie op de leefbaarheid.

De resultaten van dit onderzoek kunt u lezen in de bijgaande factsheet en het verslag van het onderzoek zelf. Uit het onderzoek blijkt dat het draagvlak onder inwoners in onze gemeente groot is. Men ziet de voordelen voor de lokale economie en de leefbaarheid van de gemeente. De meeste respondenten ervaren geen negatieve effecten van recreatie en toerisme. Een klein deel benoemt schade aan de natuur en verkeersproblemen als mogelijke negatieve impact. Het overgrote deel van de respondenten geeft aan dat er ruimte is voor groei.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:

Bij deze Raadsmededeling zijn bijgevoegd de factsheet inwonersonderzoek Aalten, rapportage inwonersonderzoek Aalten en het persbericht van Achterhoek Toerisme.

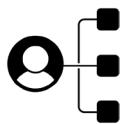
¹ Schatting gebaseerd op de onderbouwde forfaits van de Gemeente Winterswijk

² Tabel is gebaseerd op de aangiften toeristenbelasting in de genoemde jaren.

Recreatie en toerisme

In maart 2024 konden inwoners uit gemeente Aalten meedoen aan het inwonersonderzoek over recreatie en toerisme binnen de gemeente. De vragenlijst is door **707 mensen** compleet ingevuld. Hieronder ziet u een samenvatting van de resultaten en leest u wat we daarmee willen doen.

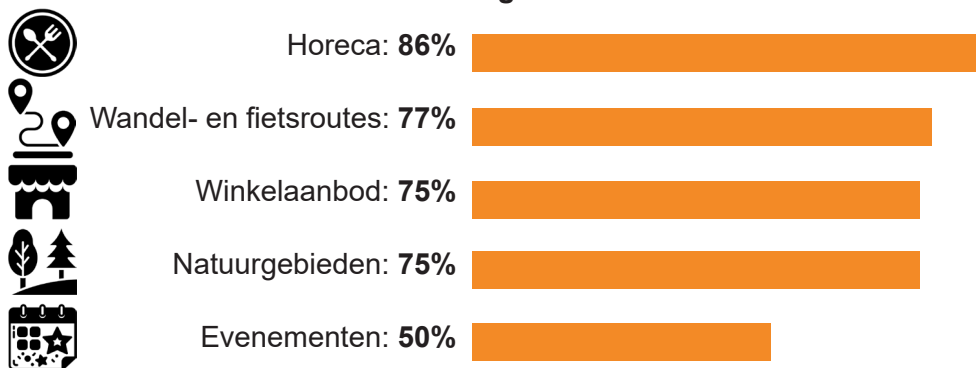

Achtergrondkenmerken respondenten

Gebruik voorzieningen

Top 5 voorzieningen die door respondenten uit gemeente Aalten het meest worden gebruikt, waar toeristen ook gebruik van maken

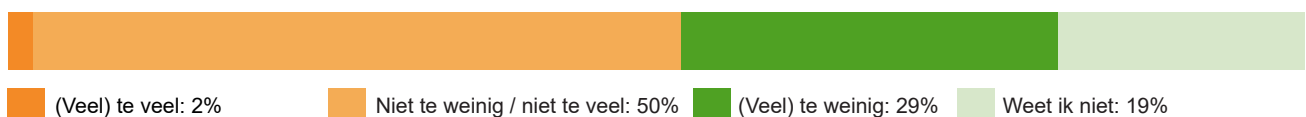

76% van de respondenten vindt dat het huidige toeristische aanbod in gemeente Aalten niets mist. De **24%** van de respondenten die wel aanbod mist, geeft aan dat ze graag hotels op diverse plekken willen zien, horeca, binnen-/buitenzwembad, evenementen en dagactiviteiten, zoals een klimbos of foodtruckfestival.

Aantal (dag)toeristen

Wat vindt u van het aantal (dag)toeristen dat naar gemeente Aalten komt?

Trots en verbinding

Effecten van recreatie en toerisme op het gevoel van trots en verbinding van de respondenten uit gemeente Aalten.

De komst van toeristen...

Zorgt voor meer levendigheid, reuring en/of gezelligheid

Maakt mij trots een inwoner te zijn van gemeente Aalten

Zorgt ervoor dat ik mij meer verbonden voel met de andere inwoners van gemeente Aalten

Positieve en negatieve impact

Positieve en negatieve ervaringen door recreatie en toerisme in gemeente Aalten

Positieve impacten die de respondenten ervaren door recreatie en toerisme in gemeente Aalten

- **78%** van de respondenten is het (helemaal) eens dat de lokale economie wordt geholpen/gesteund door recreatie en toerisme.
- Ook geeft meer dan de helft van de respondenten aan het (helemaal) eens te zijn dat recreatie en toerisme bijdragen aan de recreatieopties voor inwoners (**60%**).
- **55%** is het (helemaal) eens dat door de sector de culturele identiteit wordt geholpen en/of historische gebouwen bewaard.
- Ongeveer de helft van de respondenten (**49%**) is het (helemaal) eens dat recreatie en toerisme ervoor zorgen dat het prettiger wonen is in gemeente Aalten.

Negatieve impacten die de respondenten ervaren door recreatie en toerisme in gemeente Aalten

- De meeste respondenten zien geen negatieve effecten ontstaan in gemeente Aalten door recreatie en toerisme.
- Schade in de natuur en problemen met het verkeer zijn de negatieve effecten die het meest worden ervaren (resp. **27%** en **25%** van de respondenten is het (helemaal) eens). Echter is bij beide stellingen het aantal respondenten dat het (helemaal) oneens is met de uitspraak groter (resp. **39%** en **52%**).
- **16%** van de respondenten geeft aan het (helemaal) eens te zijn dat de openbare ruimte minder aantrekkelijk wordt door recreatie en toerisme, terwijl **51%** het hier (helemaal) mee oneens is.
- De andere mogelijk negatieve effecten worden door het overgrote deel van de respondenten (minimaal **69%**) als (helemaal) oneens ervaren.

Balans en toekomst

Hoe kijken respondenten aan tegen uitspraken over de balans tussen recreatie en toerisme, en welke onderwerpen vinden zij belangrijk als het gaat om recreatie en toerisme?

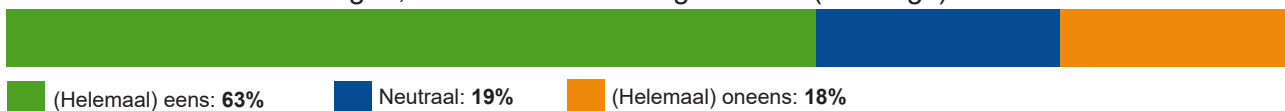
Ik vind dat recreatie en toerisme aangemoedigd mogen worden in gemeente Aalten

De voordelen van recreatie en toerisme in de gemeente Aalten wegen op tegen de nadelen

Ik vind dat toerisme en recreatie verder mag ontwikkelen, omdat dat goed is voor de economie en voorzieningen, ook als dat overlast geeft voor (sommige) inwoners

Top 5 onderwerpen die voor de respondenten uit gemeente Aalten het belangrijkste zijn voor recreatie en toerisme

De natuur en het landschap beschermen en behouden: **69%**

Toerisme ontwikkelen op een schaal die past bij onze gemeente: **66%**

Het vergroten van de levendigheid, reuring en gezelligheid in de gemeente: **43%**

De culturele identiteit en historische gebouwen beschermen en behouden: **36%**

Het ondersteunen van lokale toeristische plannen: **28%**

Wat gebeurt er met de resultaten?

Samen met de andere Achterhoekse gemeenten en Achterhoek Toerisme werken we aan een duurzame groei van het toerisme in onze regio. Er is in onze regio nog steeds voldoende ruimte voor groei. Wel vinden we het belangrijk om deze groei zo tot stand te (kunnen) brengen dat ook onze inwoners de voordelen van het toerisme blijven inzien. Dit onderzoek laat zien dat inwoners over het algemeen tevreden zijn over het toerisme in onze gemeente. De voordelen wegen over het algemeen op tegen de nadelen en recreatie en toerisme mag verder aangemoedigd worden. Wel zien we dat inwoners het belangrijk vinden om bij verdere ontwikkeling van toerisme en recreatie voldoende aandacht te hebben voor het behouden en beschermen van de natuur en dat het toerisme ontwikkeld wordt op een schaal die past bij de gemeente. De resultaten van dit onderzoek zullen we dan ook meenemen in ons toeristisch beleid.

Inwonersonderzoek toerisme & recreatie

Gemeente Aalten

Colofon

©Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd, juli 2024

Opdrachtgever

Achterhoek Toerisme
Contactpersoon: Heleen Faber

Auteurs

S. (Sanne) Meekes, MSc
M. (Marie) van de Meeberg, MSc
R. (Rozemarijn) Pool, MSc
T. (Tinco) Lycklama, drs.

Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd
Oude Kraan 72 – Unit 320
6811 LL Arnhem
Mail: meekes@ruimteenvrijetijd.nl
www.ruimteenvrijetijd.nl

Beeldmateriaal

Achterhoek Toerisme

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Onderzoeksverantwoording	5
1.3	Leeswijzer	6
2	Resultaten	8
2.1	Achtergrondkenmerken respondenten.....	8
2.2	Gebruik voorzieningen	10
2.3	Aantal (dag)toeristen	11
2.4	Trots en verbinding	13
2.5	Positieve impacts.....	15
2.6	Negatieve impacts.....	17
2.7	Balans en toekomst	21
3	Conclusie.....	26
3.1	Conclusie	26
I	Bijlage 1: Het Achterhoekse gemiddelde.....	29
I.I	Achtergrondkenmerken respondenten.....	29
I.II	Gebruik voorzieningen	30
I.III	Aantal (dag)toeristen	31
I.IV	Trots en verbinding	32
I.V	Positieve impacts.....	32
I.VI	Negatieve impacts.....	33
I.VII	Balans	34
II	Bijlage 2: Vergelijking tussen gemeenten/plaatsen	36
II.I	Gemeente Oost Gelre.....	36
II.II	Gemeente Winterswijk.....	36
II.III	Gemeente Montferland.....	36
II.IV	Doesburg.....	37
II.V	Zutphen	37
II.VI	Grensgemeenten.....	37

museum

1 Inleiding

Vestingstad Bredevoort, het glooiende Aalten en de unieke grensplaats Dinxperlo horen allemaal bij de gemeente Aalten, net als het mooie buitengebied met al haar kernen. Met prachtige fiets- en wandelroutes, tracks voor MTB'ers en een ruiterknooppuntenroute vinden steeds meer mensen hier hun weg. Overnachten kan in hotels, op (mini-)campings of in één van de vele B&B's en vakantiehuisen. En met evenementen als Bredevoort Schittert, de landelijk bekende Farm & Countryfair in De Heurne, dichtbij Dinxperlo, en met musea als het Nationale Onderduikmuseum in Aalten is gemeente Aalten een toeristisch-recreatief complete en aantrekkelijke gemeente.

1.1 Aanleiding

De regio Achterhoek staat flink in de belangstelling bij toeristen. Dit biedt de regio veel kansen. De vrijetijdseconomie genereert namelijk werkgelegenheid en veel voorzieningen voor inwoners bestaan mede dankzij recreatie en toerisme. De verwachte groei van toerisme stelt de regio ook voor de nodige uitdagingen rondom balans met de leefomgeving en leefbaarheid voor inwoners. Dit vraagt om (regie op) een goede balans in de vorm van bestemmingsmanagement.

Achterhoek Toerisme vindt het belangrijk om als regisseur van het toerisme invulling te geven aan dit bestemmingsmanagement. Het is de ambitie om beter zicht te krijgen op de relatie tussen toerisme en de leefbaarheid voor inwoners. Een goed beeld van het perspectief van inwoners op toeristische ontwikkeling ontbreekt. En inwoners zijn erg belangrijk in het draagvlak voor toeristische ontwikkeling.

Hierom heeft Achterhoek Toerisme aan Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd gevraagd om inwonersonderzoeken uit te voeren in zes Achterhoekse gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem en Oude IJsselstreek. Andere Achterhoekse gemeenten deden niet mee aan dit onderzoek omdat hier

recentelijk al een inwonersonderzoek is uitgevoerd (bijvoorbeeld in Oost Gelre en Winterswijk), of omdat er een vergelijkbaar onderzoek (gelijktijdig) liep (bijvoorbeeld de Hanzesteden Doesburg en Zutphen).

Deze onderzoeken maken inzichtelijk hoe inwoners tegen toerisme aankijken in relatie tot de leefbaarheid. Het gaat hierbij enerzijds om de positieve effecten, maar anderzijds ook om (mogelijke) negatieve impact van toerisme op de leefbaarheid.

1.2 Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek is in maart 2024 uitgevoerd onder inwoners van de gemeente Aalten van 18 jaar en ouder. Via het inwonerspanel van Moventem of via een open link kon elke inwoner deelnemen. Uiteindelijk hebben 707 respondenten de vragenlijst ingevuld. Daarmee kunnen we betrouwbare uitspraken doen.

Inwonerspanels beogen niet volledig representatief te zijn (de inschrijving en deelname aan de onderzoeken zijn op basis van vrijwilligheid). Bij het interpreteren van de resultaten dient hiermee rekening te worden gehouden. Wel hebben we een weging toegepast op de herkomst van respondenten binnen de gemeente. Daarmee zijn de resultaten representatief op dit kenmerk voor de gehele gemeente. Voor overige kenmerken, zie pagina 8.

Bij een aantal vragen worden de resultaten verder uitgesplitst naar de herkomst binnen de gemeente of de leeftijdscategorie van de respondent. Hiermee bekijken we in hoeverre de perceptie verschilt per kern of leeftijdscategorie. Dit doen we voor een aantal toonaangevende stellingen en/of stellingen waarbij we opvallende verschillen in perceptie per kern zien.

NB: de kernen Aalten, Dinxperlo en buitengebieden/kleine kernen tellen voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar kern. Voor de kern Bredevoort geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn of niet worden getoond vanwege een te lage response. De leeftijdscategorieën 45 – 54 jaar, 55 – 64 jaar en 65 – 74 jaar hebben ook voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen

naar leeftijdscategorieën. Voor de leeftijdscategorieën jonger dan 44 jaar en ouder dan 75 jaar geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn of niet worden getoond vanwege een te lage response.

In deze rapportage worden de resultaten van gemeente Aalten vergeleken met het Achterhoekse gemiddelde. Dit gemiddelde is berekend door de resultaten van de zes overige deelnemende gemeenten op te tellen. Vervolgens zijn de resultaten gewogen naar het aantal inwoners per gemeente. Hierdoor ontstaat een gemiddeld beeld hoe de respondenten denken over recreatie en toerisme in hun gemeente, dus niet de regio Achterhoek als geheel.

1.3 Leeswijzer

Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen:

- In hoofdstuk 2 beschrijven we de resultaten van het onderzoek. In dit hoofdstuk zijn alle gestelde vragen getoond, met bijbehorende figuur en toelichting. Hier worden ook de resultaten van gemeente Aalten vergeleken met de gemiddelde resultaten van de Achterhoekse gemeenten. Deze vergelijkingen worden weergegeven in de groene kaders.
- In hoofdstuk 3 komen de belangrijkste conclusies aan bod.
- In bijlage 1 worden alle gemiddelde resultaten van de Achterhoekse gemeenten getoond.
- In bijlage 2 wordt een vergelijking gemaakt van de zes Achterhoekse gemeenten met andere gemeenten in de Achterhoek. Ook wordt in deze bijlage de resultaten van de grensgemeenten vergeleken met niet-grensgemeenten.

Toelichting weergave resultaten

Tot slot een toelichting over de weergave van de resultaten:

- In de vraagstelling van de figuren worden de termen N en R genoemd. Deze staan voor:
 - N = het aantal respondenten dat de desbetreffende vraag beantwoordt heeft (gewogen);

- R = het aantal gegeven antwoorden op de betreffende vraag. Deze geven we enkel weer indien het geven van meerdere antwoorden mogelijk was. In dat geval is de R altijd hoger dan de N.
- De percentages in de figuren zijn afgerond op hele procenten. Percentages tot en met 3% worden voor de overzichtelijkheid niet getoond in de staafdiagrammen.

2 Resultaten

In dit hoofdstuk staan de resultaten van het onderzoek in de gemeente Aalten. De resultaten zijn per vraag in een figuur weergegeven met daarbij een toelichting met opvallendheden. De resultaten zijn gesorteerd per onderwerp:

- Achtergrondkenmerken respondenten
- Gebruik voorzieningen
- Aantal (dag)toeristen
- Trots en verbinding
- Positieve impacts
- Negatieve impacts
- Balans en toekomst

2.1 Achtergrondkenmerken respondenten

We geven in deze paragraaf vier kenmerken van de respondenten weer: leeftijd, geslacht, herkomst en mate waarin het inkomen is gerelateerd aan recreatie en toerisme.

Leeftijd respondenten

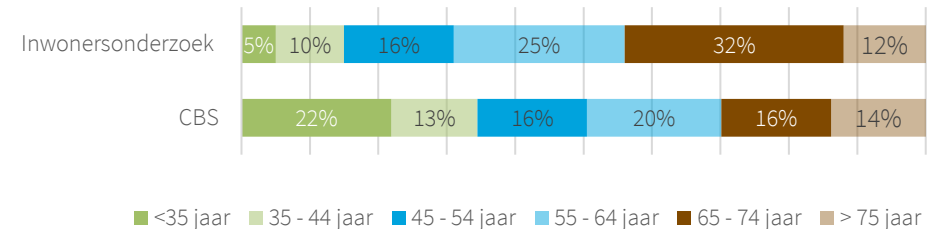
Wat valt op?

- Meer dan de helft van de respondenten uit gemeente Aalten is 55 jaar of ouder. De meeste respondenten zijn tussen de 65 en 74 jaar oud.
- In gemeente Aalten is 40% van de inwoners 55 jaar of ouder.
- Vooral de inwoners jonger dan 35 jaar worden beperkt vertegenwoordigd in de resultaten, met slechts 5%.
- Bij het interpreteren van de resultaten dient hiermee rekening te worden gehouden¹.

¹ Het is helaas niet mogelijk om de resultaten op leeftijd te wegen in combinatie met de weging op woonplaats omdat hierdoor de resultaten te scheef getrokken worden.

² CBS (2024). *Inwoners per gemeente*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/regionaal/inwoners>

Figuur 2.1 Verdeling van de leeftijdscategorieën van de respondenten (N 707) en de verdeling van de leeftijdscategorieën van de inwoners van gemeente Aalten^{2,3}

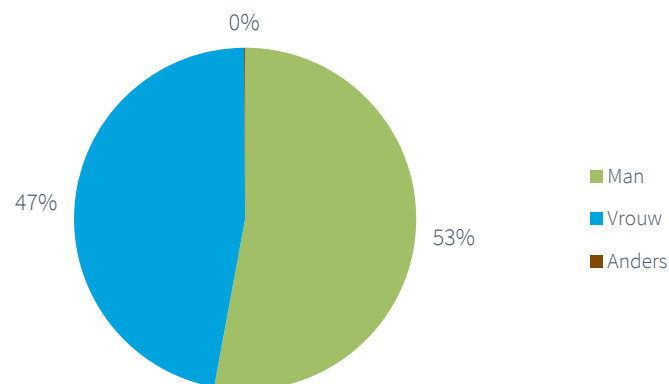
NB: de leeftijdscategorieën 45 – 54 jaar, 55 – 64 jaar en 65 – 74 jaar hebben voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar leeftijdscategorieën. De leeftijdscategorieën jonger dan 44 jaar en ouder dan 75 jaar geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn of niet worden getoond vanwege een te lage response.

Geslacht respondenten

Figuur 2.2 op de volgende pagina toont de verdeling van de respondenten naar geslacht. Deze komt overeen met de verdeling in gemeente Aalten. Net iets meer mannen hebben de vragenlijst ingevuld dan vrouwen.

³ Voor het onderzoek zijn alleen mensen van 18 jaar of ouder gevraagd om de enquête in te vullen. De leeftijdscategorie “<35” is daarom alle respondenten en inwoners van 18 tot en met 34 jaar.

Figuur 2.2 Wat is uw geslacht? (N=707)

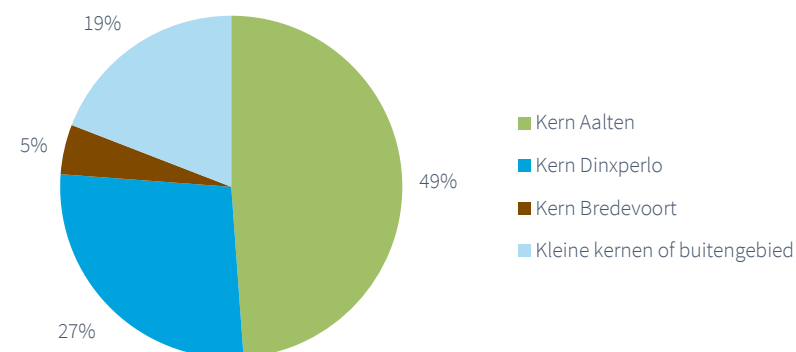
Herkomst respondenten

De respondenten zijn gevraagd in welke kern zij wonen (figuur 2.3) en of ze in het buitengebied wonen van de gemeente Aalten (figuur 2.4).

Wat valt op?

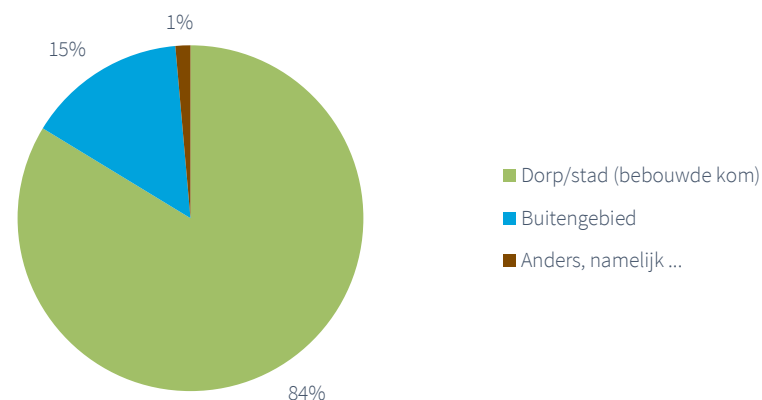
- Het grootste deel van de respondenten woont in de kern van Aalten.
- 19% van alle respondenten woont in één van de kleinere kernen of het buitengebied van gemeente Aalten. Van deze groep geeft 84% aan binnen de bebouwde kom te wonen.
- De resultaten zijn gewogen naar herkomst binnen de gemeente en komen hierdoor overeen met de normale verdeling in gemeente Aalten.

Figuur 2.3 In welke kern woont u? (N=545)

NB: de kernen Aalten, Dinxperlo en buitengebieden/kleine kernen tellen voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar kern. Voor de kern Bredevoort geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn of niet worden getoond vanwege een te lage response.

Figuur 2.4 Woont u in het buitengebied of de bebouwde kom? (N=223)

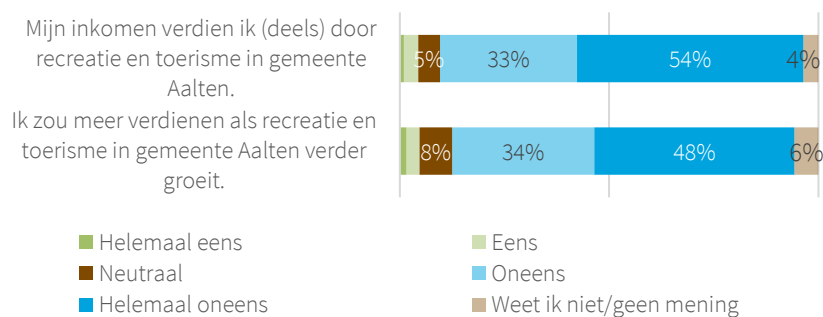

Inkomsten respondenten gelinkt aan recreatie en toerisme

Figuur 2.5 toont de financiële relatie die respondenten mogelijk hebben met recreatie en toerisme in hun gemeente. Wat valt op?

- De meeste respondenten verdienen geen (gedeeltelijke) inkomsten door recreatie en toerisme in gemeente Aalten (87% geeft aan (helemaal) oneens te zijn).
- In lijn met het bovenstaande zal het overgrote deel van de respondenten ook niet meer verdienen als recreatie en toerisme verder zou groeien.
- In de toelichtingen geven veel respondenten aan met pensioen te zijn of niet in de recreatie en toerisme sector te werken.

Figuur 2.5 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken? (N=707)

Resultaten uit figuur 2.5

In vergelijking met het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten

- Het overgrote deel van de respondenten heeft geen (gedeeltelijke) inkomsten door recreatie en toerisme in hun gemeente. Het overgrote deel zou ook niet meer verdienen als deze sector groeit.
- Het percentage respondenten dat heeft aangegeven met de uitspraken (helemaal) eens te zijn, is in gemeente Aalten gelijk aan het Achterhoekse gemiddelde.

2.2 Gebruik voorzieningen

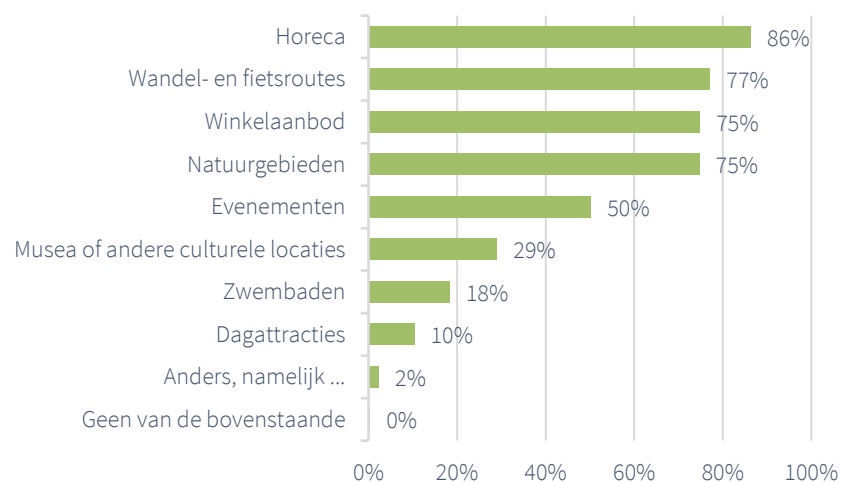
Deze paragraaf gaat over welke voorzieningen de respondenten gebruiken en of ze in het aanbod nog voorzieningen missen.

Gebruik toeristisch recreatieve voorzieningen

Figuur 2.6 op de volgende pagina toont welke voorzieningen de respondenten gebruiken, die ook worden gebruikt door toeristen. Wat valt op?

- De respondenten van gemeente Aalten maken veel gebruik van de horeca, de wandel- en fietsroutes, het winkelaanbod en de natuurgebieden (+70% van de respondenten).
- Dagattracties en het zwembad gebruiken de respondenten het minst (resp. 10% en 18%).
- Onder de categorie “anders, namelijk” benoemen meerdere respondenten dat ze gebruik maken van de markt.

Figuur 2.6 Van welke voorzieningen binnen gemeente Aalten maakt u gebruik waar toeristen ook gebruik van maken? (N=707, R=3001)

Resultaten uit figuur 2.6

In vergelijking met het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten

- Horeca, wandel- en fietsroutes, het winkelaanbod en de natuurgebieden vormen ook de top vier in het Achterhoekse gemiddelde.
- Respondenten van gemeente Aalten maken iets minder vaak gebruik van dagattracties en het zwembad dan het Achterhoekse gemiddelde (resp. 16% en 28% als Achterhoeks gemiddelde).

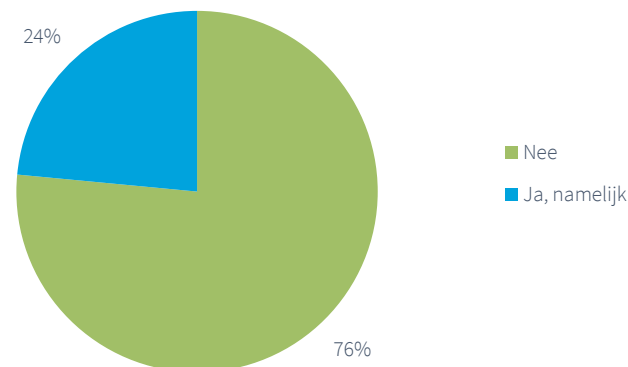
Missende voorzieningen

Wat valt op?

- 76% van de respondenten vindt dat het huidige toeristische aanbod in de gemeente Aalten niets mist.

- De 24% van de respondenten die wel aanbod mist, geeft aan dat ze graag hotels op diverse plekken willen zien, horeca, binnen-/buitenzwembad, evenementen en dagactiviteiten, zoals een klimbos of foodtruckfestival.

Figuur 2.7 Mist er volgens u nog toeristische aanbod in de gemeente Aalten? (N=707)

2.3 Aantal (dag)toeristen

De volgende paragraaf gaat over wat de respondenten vinden van de hoeveelheid (dag)toeristen dat naar gemeente Aalten komt en of dit is veranderd in de afgelopen twee jaar. Daarnaast kijken we ook of respondenten van verschillende leeftijdscategorieën uiteenlopende meningen hebben.

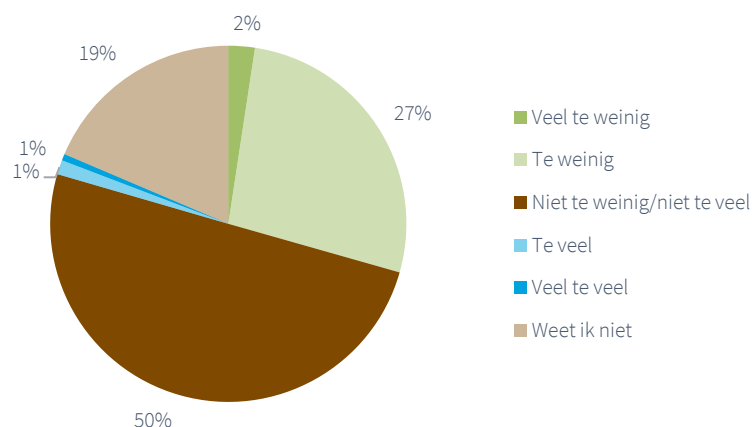
Aantal (dag)toeristen

Figuur 2.8 op de volgende pagina toont de mening van de respondenten over het aantal (dag) toeristen dat naar de gemeente komt. Wat valt op?

- De helft van de respondenten is neutraal over het aantal (dag)toeristen dat naar gemeente Aalten komt. Ze vinden het niet te weinig maar ook niet te veel.
- 27% van de respondenten vindt dat gemeente Aalten te weinig (dag)toeristen heeft.

- Maar een heel klein percentage vindt dat er (veel) te veel toeristen naar gemeente Aalten komt (2%).
- In de kern Dinxperlo vinden procentueel minder respondenten dat er (veel) te weinig (dag)toeristen naar gemeente Aalten komt dan gemiddeld (21% in de kern Dinxperlo vindt dit (veel) te weinig t.o.v. gemiddeld 29% in de gemeente). In de kern Aalten juist procentueel meer respondenten (34% in de kern Aalten vindt dit (veel) te weinig t.o.v. gemiddeld 29% in de gemeente).

Figuur 2.8 Wat vindt u van het aantal (dag)toeristen dat naar gemeente Aalten komt? (N=707)

Resultaten uit figuur 2.8

In vergelijking met het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten

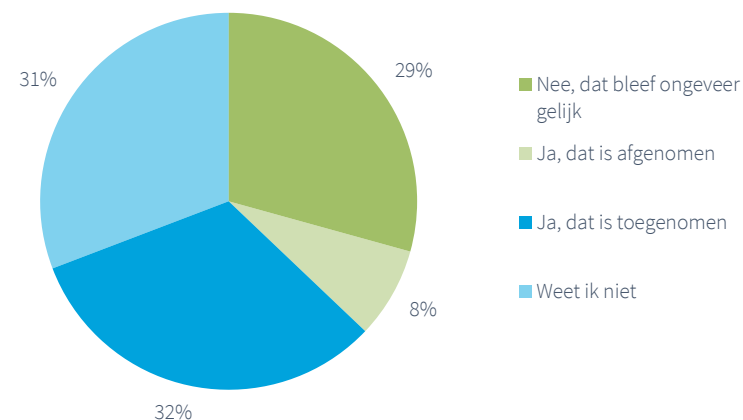
46% van de Achterhoekse respondenten staat neutraal tegenover het aantal (dag)toeristen dat naar hun gemeente komt. 30% vindt dit (veel) te weinig en slechts 3% (veel) te veel. Hiermee ligt de mening van de Aaltense respondenten in lijn met het Achterhoekse gemiddelde.

Verandering aantal (dag)toeristen

Wat valt op?

- Bijna een derde van de respondenten geeft aan dat het aantal (dag)toeristen de afgelopen twee jaar gelijk is gebleven (29%).
- Ongeveer een gelijk aandeel van de respondenten geeft aan dat het aantal (dag)toeristen is toegenomen (32%).
- Slechts 8% van de respondenten geeft aan dat het aantal (dag)toeristen is afgenomen.

Figuur 2.9 Heeft u het gevoel dat het aantal (dag)toeristen dat naar de gemeente Aalten komt, veranderd is in de afgelopen twee jaar? (N=707)

Resultaten uit figuur 2.9

In vergelijking met het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten

De respondenten van gemeente Aalten vinden dat het aantal (dag)toeristen dat naar hun gemeente afreisde, niet afwijkend meer of minder veranderd dan het Achterhoekse gemiddelde.

2.4 Trots en verbinding

De volgende paragraaf gaat in op de effecten van recreatie en toerisme op het gevoel van trots en verbinding van de respondenten met gemeente Aalten. Daarnaast kijken we ook of respondenten van verschillende kernen uiteenlopende meningen hebben.

Trots en verbinding

Figuur 2.10 toont de meningen van de respondenten over stellingen omtrent trots en verbinding. Wat valt op?

- Het overgrote deel van de respondenten vindt dat door de komst van toerisme er meer levendigheid, reuring en/of gezelligheid in hun gemeente is (82% is het (helemaal) eens).
- Daarnaast zorgt toerisme er ook voor dat ruim de helft van de respondenten zich trots voelen inwoner te zijn van gemeente Aalten (56% is het (helemaal) eens).
- Ongeveer de helft van de respondenten (49%) voelt zich door de komst van toerisme niet meer of minder verbonden met de andere inwoners van de gemeente. 20% is het wel (helemaal) eens dat zij zich hierdoor meer verbonden voelen en 26% is het (helemaal) oneens.
- 19% van de respondenten geeft aan het (helemaal) eens te zijn met de uitspraak dat de komst van toerisme de mogelijkheid biedt om actief te zijn in hun gemeente. Dit kan bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk binnen de toerismesector.

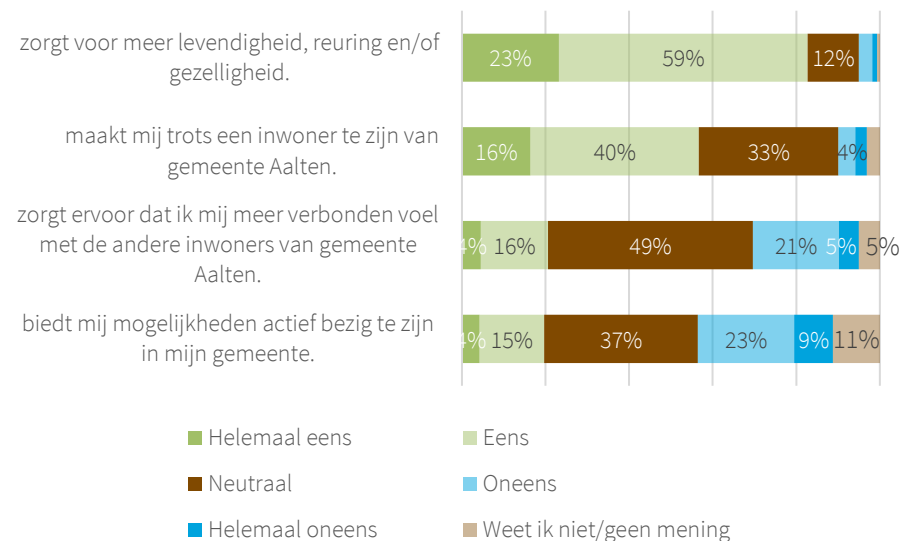
Resultaten uit figuur 2.10

In vergelijking met het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten

De resultaten van gemeente Aalten zijn in lijn met de gemiddelden van de Achterhoek. Verschillen zijn beperkt tot enkele verwaarloosbare procenten.

Figuur 2.10 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken over trots en verbinding? (N=707)

De komst van toeristen...

In de toelichting geven respondenten onder andere aan dat de komst van (dag)toeristen zorgt voor het behoud van voorzieningen en de verbetering van de leefbaarheid. Tegelijk geven respondenten aan dat het vinden van een balans belangrijk is. De komst van toeristen kan er mogelijk ook voor zorgen dat het te druk wordt.

"Ik juich het toerisme heel erg toe. Waarom? Het zet de gemeente landelijk op de kaart en het brengt reuring en geld in het laasje."

Trots en verbinding naar kern

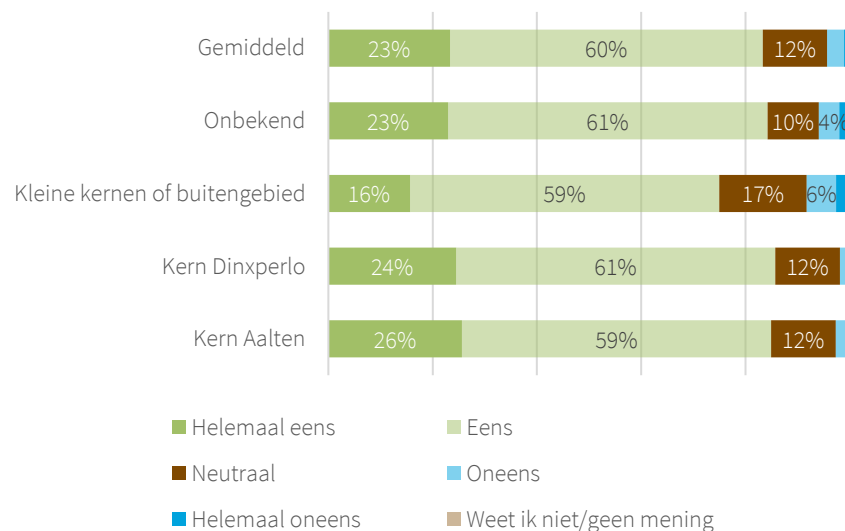
Hieronder zoomen we voor een aantal stellingen in op de resultaten per kern.

Levendigheid, reuring en gezelligheid

Figuur 2.11 toont de meningen van de respondenten per kern over de stelling omtrent levendigheid, reuring en/of gezelligheid. Wat valt op?

- Vooral in de kleine kernen en in het buitengebied wordt minder vaak dan gemiddeld gezien dat toeristen voor meer levendigheid, reuring en gezelligheid zorgen (75% tegenover gemiddeld 83% is het (helemaal) eens).
- In de kleine kernen/buitengebied wordt vaker dan gemiddeld gezien dat de komst van toeristen niet bijdraagt aan de levendigheid, reuring en/of gezelligheid (beide 8% tegenover gemiddeld 4% is het (helemaal) oneens).

Figuur 2.11 Uitgesplitst naar kern: de komst van toeristen zorgt voor meer levendigheid, reuring en/of gezelligheid (N=707)

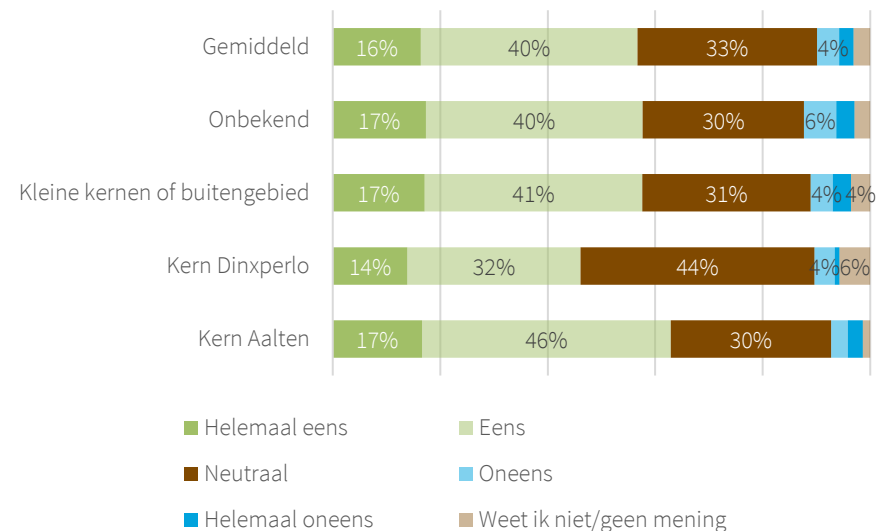
NB: de kernen Aalten, Dinxperlo en buitengebieden/kleine kernen tellen voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar kern. Voor de kern Bredevoort geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn en niet worden getoond vanwege een te lage response.

Trotse inwoner

Figuur 2.12 toont de meningen van de respondenten per kern over de stelling omtrent trots. Wat valt op?

- In de kern vindt procentueel minder respondenten dan gemiddeld dat de komst van toeristen hen trots maakt inwoner van de gemeente Aalten te zijn (46% tegenover gemiddeld 56% is het (helemaal) eens).
- In de kern Aalten vinden respondenten juist vaker dan gemiddeld dat ze zich trots voelen inwoners te zijn van de gemeente Aalten (63% tegenover gemiddeld 56% is het (helemaal) eens).

Figuur 2.12 Uitgesplitst naar kern: de komst van toeristen maakt mij trots een inwoners te zijn van gemeente Aalten (N=707)

NB: de kernen Aalten, Dinxperlo en buitengebieden/kleine kernen tellen voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar kern. Voor de kern Bredevoort geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn en niet worden getoond vanwege een te lage response.

2.5 Positieve impacts

In deze paragraaf beschrijven we of de respondenten positieve impacts ervaren door recreatie en toerisme in gemeente Aalten. Daarnaast kijken we ook of respondenten van verschillende leeftijden en kernen uiteenlopende positieve ervaringen hebben.

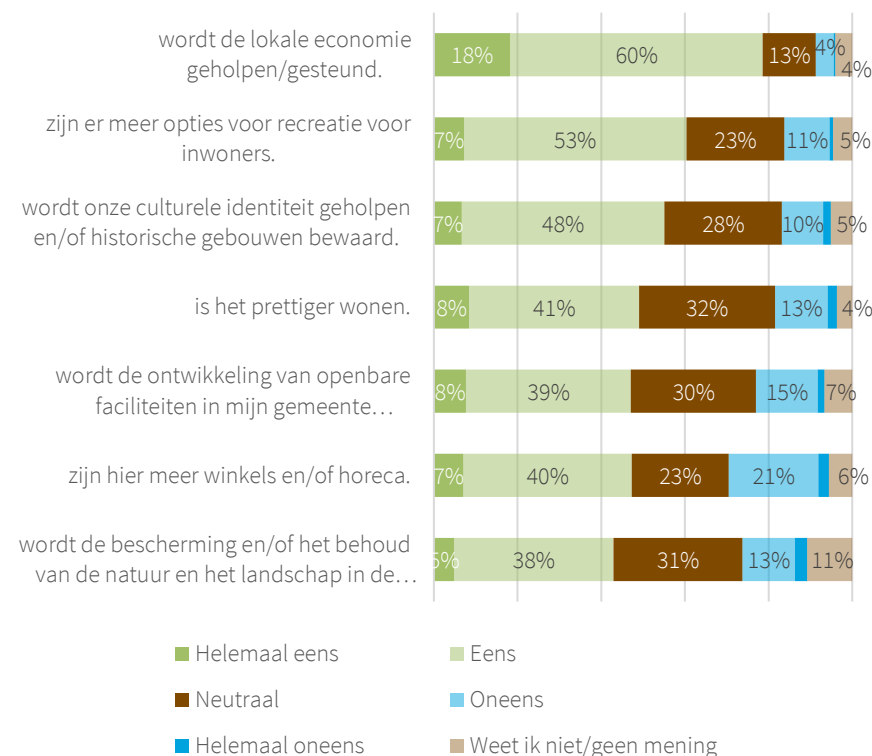
Positieve impacts

Figuur 2.13 toont of de respondenten positieve impacts ervaren door recreatie en toerisme in gemeente Aalten. Wat valt op?

- De ondersteuning die recreatie en toerisme biedt aan de economie wordt het meest gezien door de respondenten. 78% van de respondenten is het (helemaal) eens dat de sector de economie helpt/steunt.
- Ook geeft meer dan de helft van de respondenten aan het (helemaal) eens te zijn dat recreatie en toerisme bijdragen aan de recreatieopties voor inwoners (60%). 55% is het (helemaal) eens dat door de sector de culturele identiteit wordt geholpen en/of historische gebouwen bewaard.
- Ongeveer de helft van de respondenten (49%) is het (helemaal) eens dat recreatie en toerisme ervoor zorgen dat het prettiger wonen is in gemeente Aalten.
- Door minder dan de helft van de respondenten wordt gezien dat recreatie en toerisme zorgen voor de ontwikkeling van openbare faciliteiten (47%), voor winkels en horeca (47%) en de bescherming en behoud van natuur (43%).

Figuur 2.13 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken over positieve impacts? (N=707)

De komst van toeristen...

In het toelichtingenveld worden kritische opmerkingen meegegeven. Respondenten geven aan dat er veel winkelgebouwen leeg staan en dat er meer onderhoud mag worden uitgevoerd om de gemeente aantrekkelijker te maken.

"Er staan veel te veel winkels/gebouwen leeg in Aalten. Het centrum van Aalten is niet aantrekkelijk om te gaan 'shoppen'."

Resultaten uit figuur 2.13

In vergelijking met het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten

- Gelijk aan gemeente Aalten, wordt de bijdrage aan de economie het meest erkent als positief effect. Ook de extra recreatieopties voor inwoners en de bijdrage aan culturele identiteit/historische gebouwen staan in de top drie.
- De beoordeling van de meeste uitspraken is in lijn met het Achterhoekse gemiddelde.
- De respondenten uit gemeente Aalten zijn wel minder positief over de bijdrage aan het aantal opties voor recreatie voor inwoners, of het prettiger wonen is en of de ontwikkeling van openbare faciliteiten wordt gestimuleerd (resp. 65%, 52% en 50% is het in de Achterhoek (helemaal) eens).

Positieve impacts naar kern

Hieronder zoomen we voor een aantal stellingen in op de resultaten per kern.

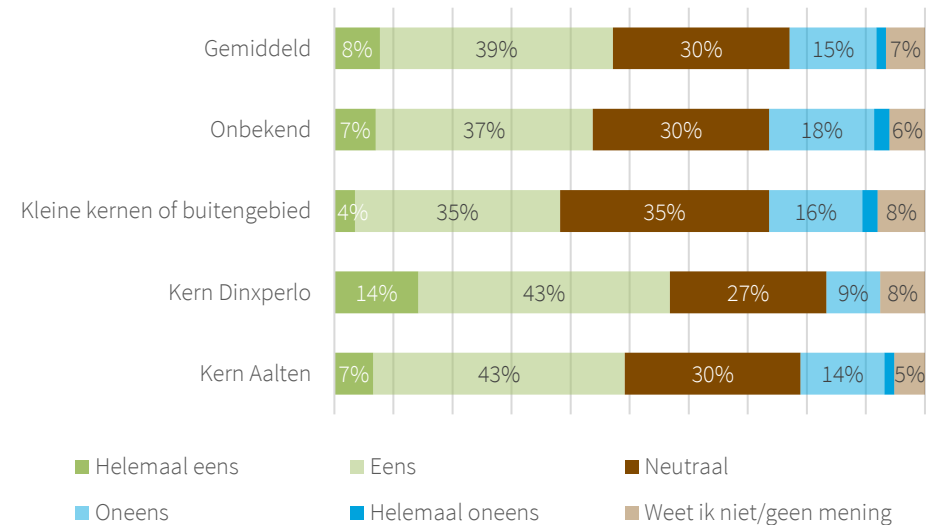
Stimulering openbare faciliteiten

Wat valt op?

- In de kernen Dinxperlo en Aalten zijn procentueel meer respondenten dan gemiddeld het (helemaal) eens dat de komst van toeristen zorgt voor stimulering van de openbare faciliteiten (resp. 57% en 50% tegenover gemiddeld 47%).
- In de andere kernen wordt minder sterk ervaren dat de komst van toeristen helpt bij de stimulering van de openbare faciliteiten. Vooral in Bredevoort⁴ wordt dit door de respondenten minder vaak dan gemiddeld opgemerkt.
- In Dinxperlo zijn procentueel de minste respondenten het (helemaal) oneens dat de komst van toeristen stimulering van de openbare faciliteiten zorgt (9% tegenover gemiddeld 17%).

⁴ Let op, de resultaten zijn indicatief vanwege de lage response

Figuur 2.14 Uitgesplitst naar kern: door de komst van toeristen wordt de ontwikkeling van openbare faciliteiten in mijn gemeente gestimuleerd (N=707)

NB: de kernen Aalten, Dinxperlo en buitengebieden/kleine kernen tellen voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar kern. Voor de kern Bredevoort geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn en niet worden getoond vanwege een te lage response.

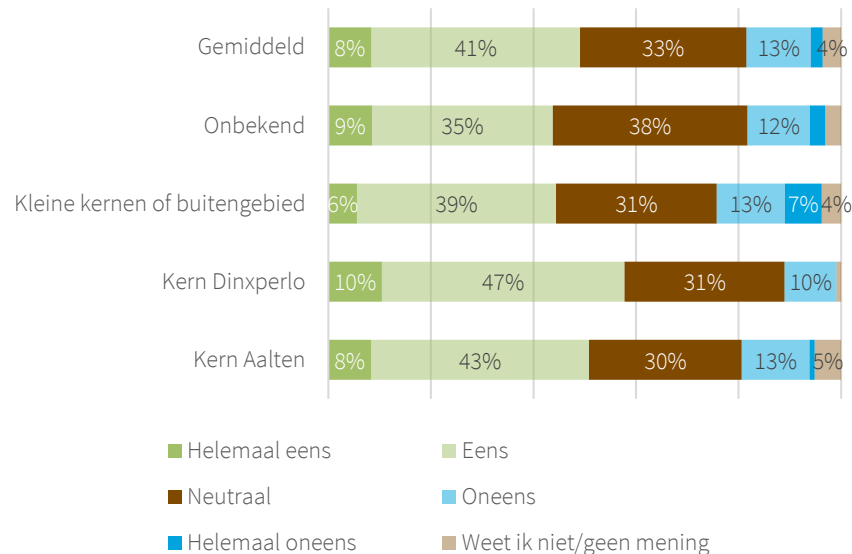
Prettiger wonen

Figuur 2.15 op de volgende pagina toont de meningen van respondenten per kern over prettiger wonen vanwege de komst van toeristen. Wat valt op?

- De respondenten uit de kern Dinxperlo zien juist dan gemiddeld dat de komst van toeristen bijdraagt aan een prettigere woonomgeving (57% tegenover gemiddeld 49% is het (helemaal) eens).
- De respondenten uit de kleine kernen of het buitengebied zien vaker dan gemiddeld dat de komst van toeristen niet bijdraagt aan een prettiger

woonklimaat (23% tegenover gemiddeld 15% is het (helemaal) oneens).
 Hetzelfde geldt voor de kern Bredevoort.

Figuur 2.15 Uitgesplitst naar kern: door recreatie en toerisme is het prettiger wonen (N=707)

NB: de kernen Aalten, Dinxperlo en buitengebieden/kleine kernen tellen voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar kern. Voor de kern Bredevoort geldt dat de resultaten indicatief zijn en niet worden getoond vanwege een te lage response.

2.6 Negatieve impacts

In de volgende paragraaf beschrijven we of de respondenten negatieve impacts ervaren door recreatie en toerisme in gemeente Aalten. Daarnaast kijken we ook of respondenten van verschillende leeftijden en kernen uiteenlopende negatieve ervaringen hebben.

Negatieve impacts

Figuur 2.16 op de volgende pagina toont de mening van respondenten ten opzichte van enkele stellingen over mogelijke negatieve effecten van recreatie en toerisme. Wat valt op?

- De meeste respondenten zien geen negatieve effecten ontstaan in gemeente Aalten door recreatie en toerisme.
- Schade in de natuur en problemen met het verkeer zijn de negatieve effecten die het meest worden ervaren (resp. 27% en 25% van de respondenten is het (helemaal) eens). Bij beide stellingen is echter het aantal respondenten dat het (helemaal) oneens is met de uitspraak groter.
- Verder geeft 16% van de respondenten aan het (helemaal) eens te zijn dat de openbare ruimte minder aantrekkelijk wordt door recreatie en toerisme. In het toelichtingenveld wordt meerdere keren benoemd dat zwerfafval overlast geeft.
- De andere mogelijk negatieve effecten worden door het overgrote deel van de respondenten (minimaal 69%) als (helemaal) oneens ervaren.

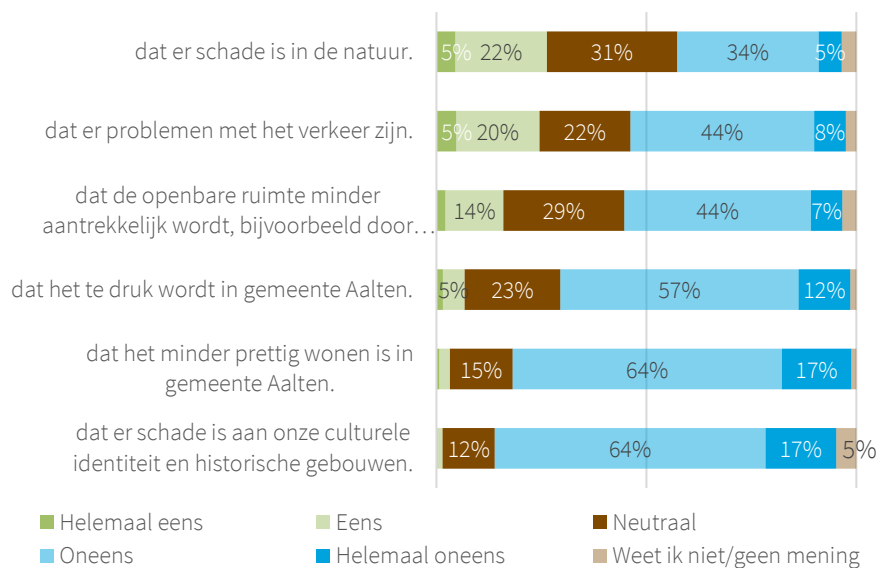
Resultaten uit figuur 2.16

In vergelijking met het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten

- In het Achterhoekse gemiddelde vormen de schade aan de natuur, verkeersproblemen en het minder aantrekkelijk worden van de openbare ruimte ook de top drie vormen van overlast. De overige effecten volgen ook dezelfde volgorde als bij gemeente Aalten.
- De top drie vormen van overlast worden door de respondenten van gemeente Aalten minder sterk ervaren in vergelijking met het Achterhoekse gemiddelde (resp. 33%, 29% en 22% is het in de Achterhoek (helemaal) eens).

Figuur 2.16 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken over negatieve impacts? (N=707)

Door recreatie en toerisme zie ik...

Waar en wanneer wordt er overlast ervaren?

De respondenten die hebben aangegeven een van de vormen van overlast uit figuur 2.16 te ervaren, zijn gevraagd om hun ervaringen verder te specificeren. Uit de antwoorden valt op te maken dat overlast hoofdzakelijk in het weekend, bij mooi weer of tijdens evenementen wordt ervaren.

In de centra van Aalten en Bredevoort is er op piekmoment sprake van parkeeroverlast (hoofdzakelijk te weinig (invalide) parkeerplaatsen). In de berm langs wegen en paden ligt zwerfafval. Ook in de natuur, zoals bij de Slingeplas en het Loohuisbos, geven respondenten aan overlast te ervaren door zwerfafval en

loslopende honden. Meerdere respondenten benoemen hierbij specifieke gebruikersgroepen die voor hun overlast creëren, zoals mountainbikes, vissers of hangjeugd. Volgens meerdere respondenten zorgt de aanwezigheid van de mens en hun hond voor minder zichtbaarheid van wild.

In het toelichtingsveld bij de stellingen werden ook voorbeelden genoemd waarom overlast mogelijk ontstaat. Bijvoorbeeld omdat in het centrum onduidelijke regels gelden en mensen hierdoor wandelen over de weg. Ook wordt genoemd dat er te weinig prullenbakken zijn en/of te weinig worden geleegd.

“Schade aan natuur komt niet alleen door toeristen, maar ook door eigen inwoners die het moeilijk vinden hun eigen rommel weer mee te nemen.”

Negatieve impact naar leeftijdscategorie

Hieronder zoomen we voor een aantal stellingen in op de resultaten per leeftijdscategorie.

Verkeersproblemen

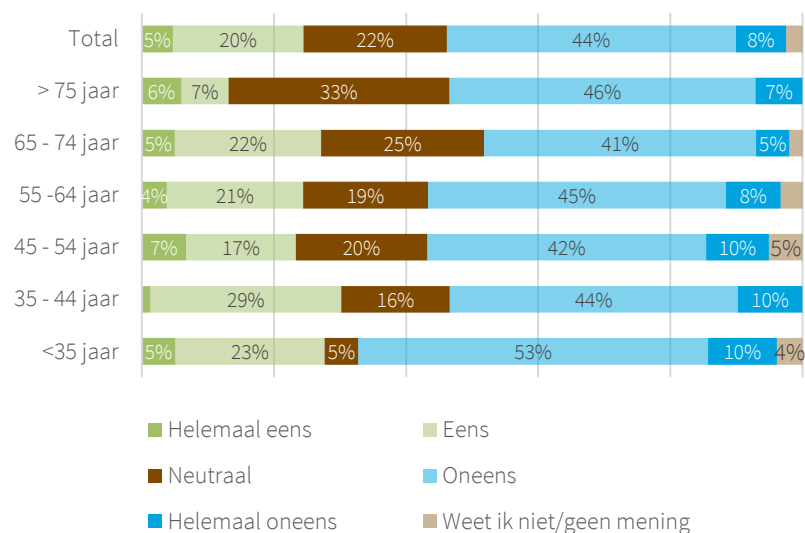
Figuur 2.17 op de volgende pagina toont een uitsplitsing naar leeftijd voor de stelling omtrent verkeersproblemen. Wat valt op?

- De respondenten van 75 jaar of ouder⁶ zien procentueel minder respondenten dan gemiddeld problemen in het verkeer door recreatie en toerisme (13% tegenover gemiddeld 25% is het (helemaal) eens).
- In de leeftijdscategorie <35⁵ zijn procentueel net wat meer respondenten dan gemiddeld dat er problemen zijn in het verkeer door recreatie en toerisme (28% tegenover 25% is het (helemaal) eens. Tegelijkertijd zien ook procentueel meer respondenten in deze leeftijdscategorie geen problemen in het verkeer door (63% tegenover gemiddeld 52% is het (helemaal) oneens).

⁵ Let op, de resultaten zijn indicatief vanwege de lage response

- De respondenten in de leeftijdscategorie 35-44 jaar zien vaker dan gemiddeld problemen in het verkeer door recreatie en toerisme (30% tegenover gemiddeld 25% is het (helemaal) eens).

Figuur 2.17 Uitgesplitst naar leeftijd: door recreatie en toerisme zie ik dat er problemen met het verkeer zijn (N=707)

NB: de leeftijdscategorieën 45 – 54 jaar, 55 – 64 jaar en 65 – 74 jaar hebben voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar leeftijdscategorieën. De leeftijdscategorieën jonger dan 44 jaar en ouder dan 75 jaar geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn vanwege een te lage response.

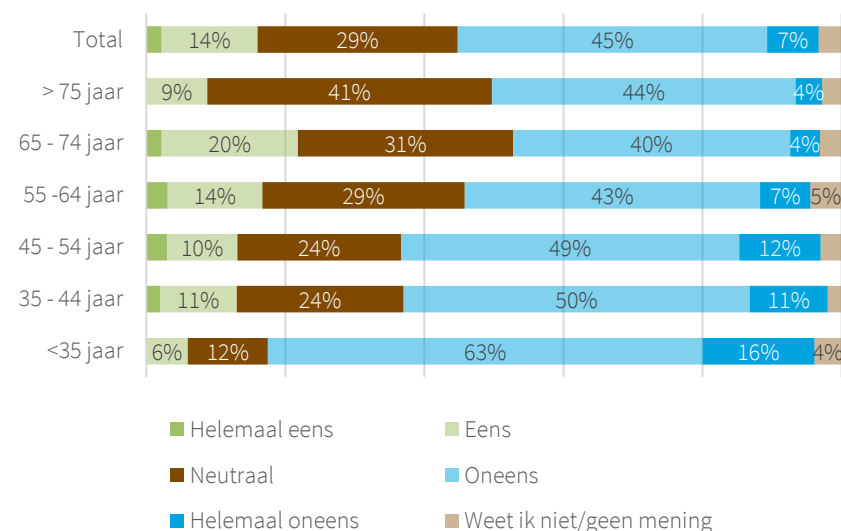
Minder aantrekkelijke openbare ruimte

Wat valt op?

- Vooraf de respondenten vanaf 75 jaar en jonger dan 35 jaar⁶ zien minder vaak dan gemiddeld dat door recreatie en toerisme de openbare ruimte wordt aangetast (resp. 9% en 6% tegenover gemiddeld 16% is het (helemaal) eens).
- Vooraf de respondenten uit de leeftijdscategorie 65-75 jaar zien vaker dan gemiddeld dat recreatie en toerisme voor een minder aantrekkelijke openbare ruimte zorgt (22% tegenover 16% is het (helemaal) eens).

- Met name de respondenten onder de 35 jaar, van 35-44 jaar en 45-54 jaar zijn het vaker dan gemiddeld (helemaal) oneens dat recreatie en toerisme zorgt voor een minder aantrekkelijke openbare ruimte (resp. 79%, 61%, 61% tegenover gemiddeld 52%).

Figuur 2.18 Uitgesplitst naar leeftijd: door recreatie en toerisme zie ik dat de openbare ruimte minder aantrekkelijk wordt (N=707)

NB: de leeftijdscategorieën 45 – 54 jaar, 55 – 64 jaar en 65 – 74 jaar hebben voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar leeftijdscategorieën. De leeftijdscategorieën jonger dan 44 jaar en ouder dan 75 jaar geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn of niet worden getoond vanwege een te lage response.

Negatieve impact naar kern

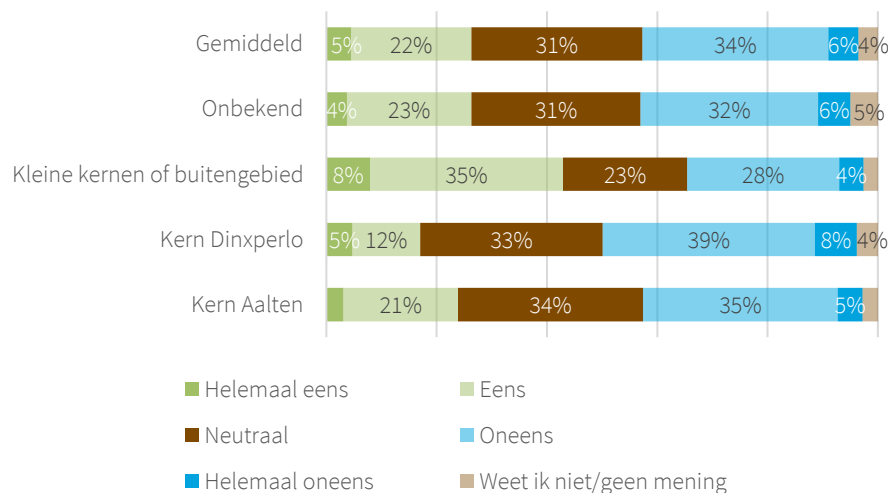
Hieronder zoomen we voor een aantal stellingen in op de resultaten per kern.

Natuurschade

Wat valt op?

- Vooral in de kleinen kernen/buitengebied en in de kern Bredevoort⁶ wordt door procentueel meer respondenten schade in de natuur gezien als gevolg van recreatie en toerisme (resp. 43% en 38% tegenover gemiddeld 27% is het (helemaal) eens).
- In de kern Dinxperlo zien de minste respondenten natuurschade door recreatie en toerisme (17% is het (helemaal) eens, 47% (helemaal) oneens)

Figuur 2.19 Uitgesplitst naar kern: door recreatie en toerisme zie ik dat er schade is in de natuur (N=707)

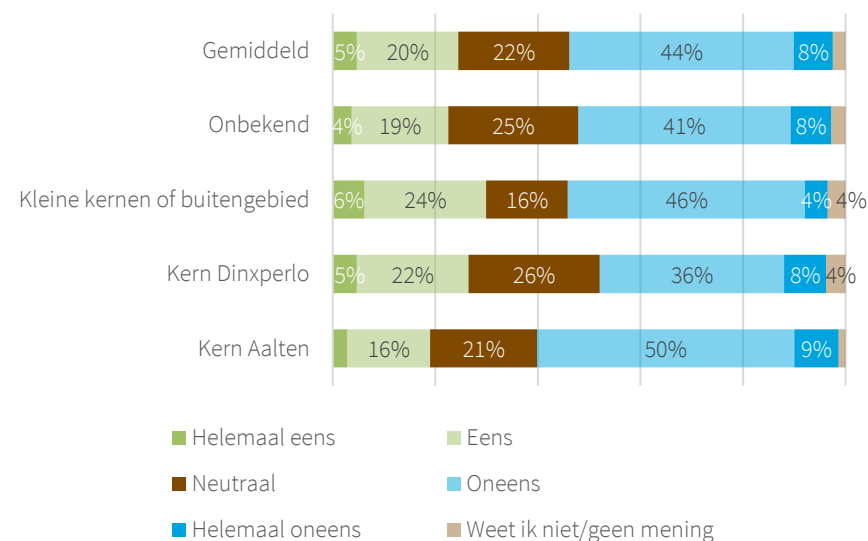
NB: de kernen Aalten, Dinxperlo en buitengebieden/kleine kernen tellen voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar kern. Voor de kern Bredevoort geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn of niet worden getoond vanwege een te lage response.

Verkeersproblemen

Wat valt op?

- Opvallend meer respondenten uit de kern Bredevoort⁹ ervaren verkeersproblemen door recreatie en toerisme (61% tegenover gemiddeld 25% is het (helemaal) eens).
- In de andere kernen zijn de meeste respondenten het (helemaal) oneens met de stelling. Vooral in de kern Aalten worden er minder verkeersproblemen ervaren (59% tegenover gemiddeld 52% is het (helemaal) oneens).

Figuur 2.20 Uitgesplitst naar kern: door recreatie en toerisme zie ik dat er problemen met het verkeer zijn (N=707)

NB: de kernen Aalten, Dinxperlo en buitengebieden/kleine kernen tellen voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar kern. Voor de kern Bredevoort geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn of niet worden getoond vanwege een te lage response.

⁶ Let op, de resultaten zijn indicatief vanwege de lage response

2.7 Balans en toekomst

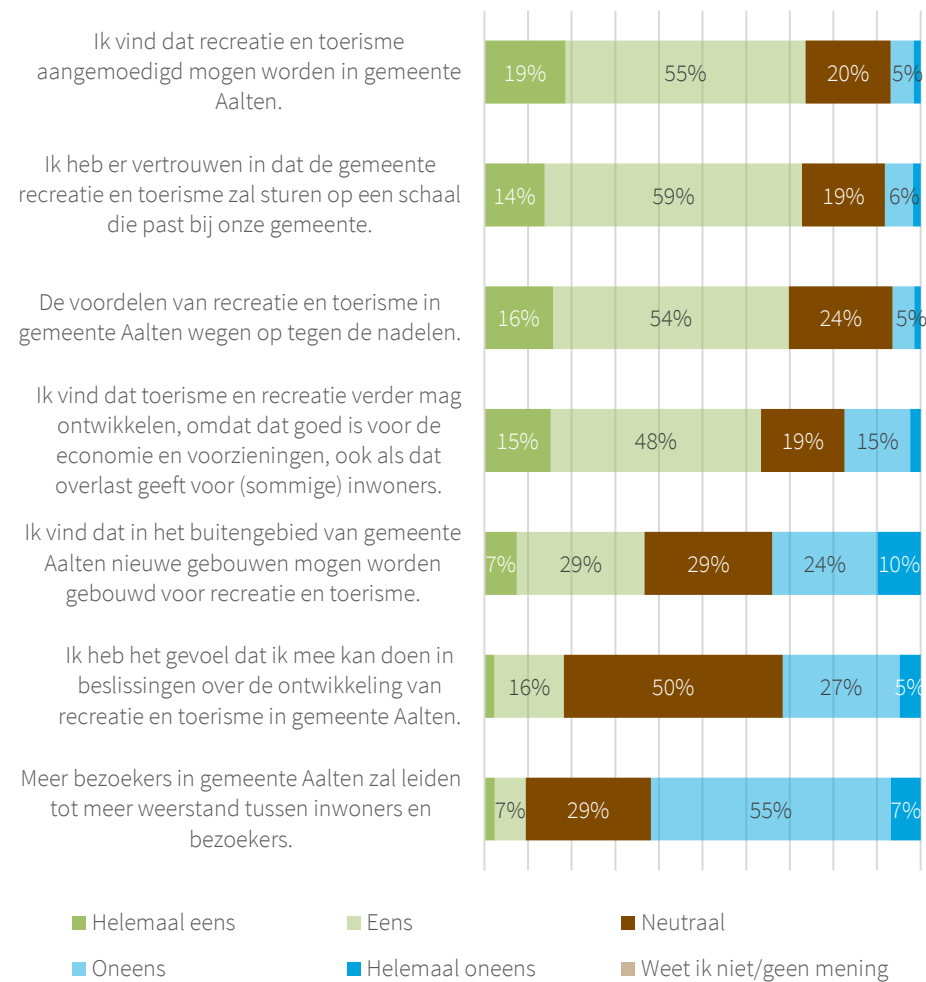
In deze paragraaf beschrijven we hoe de respondenten aankijken tegen uitspraken over de balans van recreatie en toerisme en welke onderwerpen zij belangrijk vinden als het gaat om recreatie en toerisme. Ook is er naar hun visie op de toekomst gevraagd.

Balans van recreatie en toerisme

Wat valt op?

- Ruim 74% van de respondenten is het (helemaal) eens dat recreatie en toerisme in gemeente Aalten aangemoedigd mag worden. Een nagenoeg even groot aandeel vertrouwt erop dat de gemeente hierbij zal sturen op een schaal dat past bij de gemeente (73%). Ook vindt 70% dat de voordelen van de sector opwegen tegen de nadelen.
- 63% van de respondenten is het (helemaal) eens dat recreatie en toerisme verder mogen ontwikkelen, omdat dat goed is voor de economie en voorzieningen. Ook als dit overlast geeft voor (sommige) inwoners.
- De respondenten zijn sterker verdeeld over de uitspraak of nieuwbouw voor recreatie en toerisme mag worden gebouwd in het buitengebied van de gemeente. 26% is het hiermee (helemaal) eens en 34% is het (helemaal) oneens.
- De helft van de respondenten is neutraal over of ze mee kunnen beslissen over de ontwikkelingen van recreatie en toerisme. Hierbij geeft ook ongeveer een derde aan niet het gevoel te hebben mee te kunnen beslissen.
- Een meerderheid van de respondenten (62%) denkt niet dat er meer weerstand tussen inwoners en bezoekers zal ontstaan als de gemeente meer bezoekers ontvangt.

Figuur 2.21 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken over balans? (N=707)

In het toelichtingenveld hebben meerdere respondenten aangegeven dat woningbouw prioriteit heeft op bebouwing voor toerisme. Ook zou er terughoudend om moeten worden gegaan met het buitengebied. Het vormt namelijk de sfeer en identiteit van de streek en natuur. Nieuwe (toeristische)

bebouwing moet dus ingepast worden in deze identiteit. Maar idealiter wordt gekeken naar herbestemming van bestaande bebouwing.

“Gebouwen neerzetten in het buitengebied voor de recreatie kan niet overal en moet zorgvuldig worden bekeken.”

Resultaten uit figuur 2.21

In vergelijking met het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten

- De resultaten van gemeente Aalten zijn in lijn met de gemiddelden van de Achterhoek. Verschillen zijn beperkt tot enkele procenten.
- Wel zijn procentueel meer respondenten uit gemeente Aalten het eens dat de gemeente recreatie en toerisme zal sturen op een schaal die past bij de gemeente en dat de voordelen opwegen tegen de nadelen (resp. 64% en 66% is het in de Achterhoek (helemaal) eens).

Balans naar kern

Hieronder zoomen we voor een aantal stellingen in op de resultaten per kern.

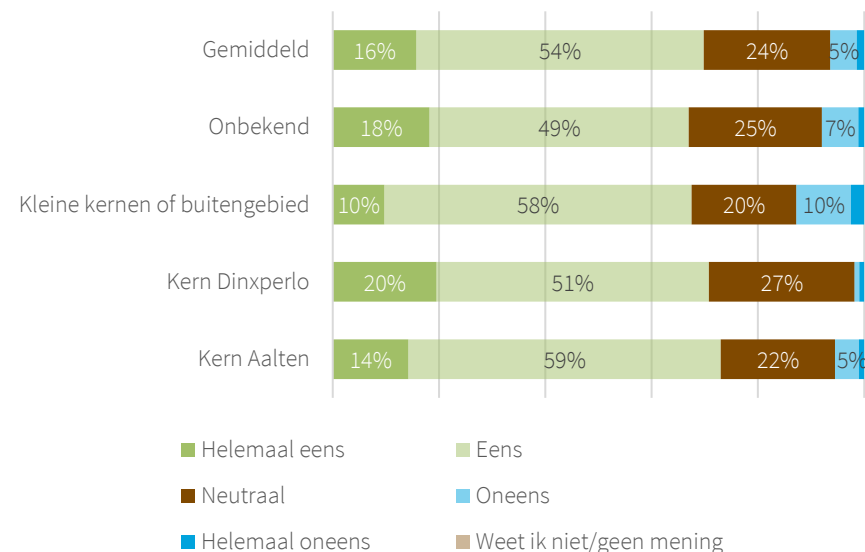
Voordelen vs. nadelen

Wat valt op?

- In de kern Aalten vinden net iets meer respondenten dan gemiddeld dat de voordelen van recreatie en toerisme opwegen tegen de nadelen (73% tegenover 70% is het (helemaal) eens).
- De respondenten uit de kleine kernen/het buitengebied vinden vaker dan gemiddeld dat de voordelen van recreatie en toerisme niet opwegen tegen de nadelen (13% tegenover gemiddeld 6% is het (helemaal) oneens).

- Vooral in de kern Bredevoort⁷ vinden minder respondenten dan gemiddeld dat de voordelen van recreatie en toerisme opwegen tegen de nadelen.

Figuur 2.22 Uitgesplitst naar kern: de voordelen van recreatie en toerisme in gemeente Aalten wegen op tegen de nadelen (N=707)

NB: de kernen Aalten, Dinxperlo en buitengebieden/kleine kernen tellen voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar kern. Voor de kern Bredevoort geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn of niet worden getoond vanwege een te lage response.

Ontwikkeling recreatie en toerisme

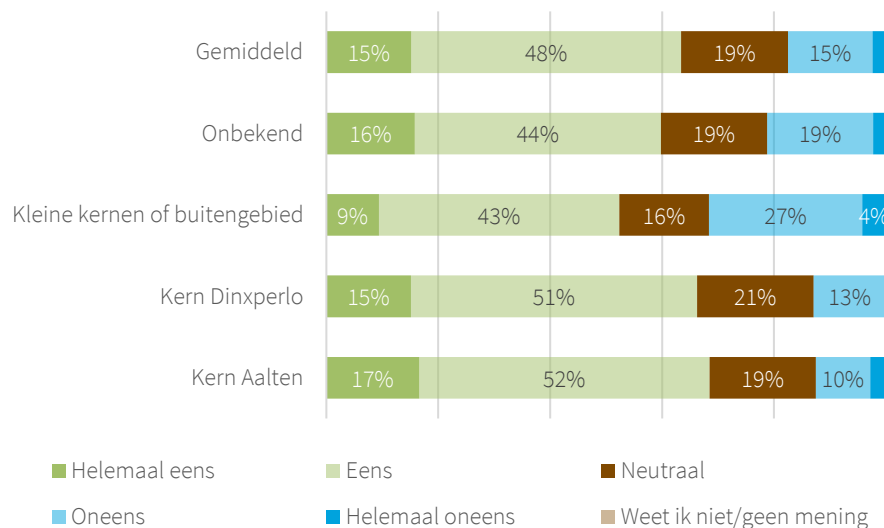
Figuur 2.23 op de volgende pagina toont de meningen over verder ontwikkeling van recreatie en toerisme uitgesplitst naar kern. Wat valt op?

- Vooral in de kern Aalten vinden de respondenten dat er meer ontwikkeld mag worden (69% tegenover gemiddeld 63% is het (helemaal) eens).

⁷ Let op, de resultaten zijn indicatief vanwege de lage response

- In de kleine kernen/buitengebied vinden juist meer respondenten dan gemiddeld dat recreatie en toerisme verder mag ontwikkelen (31% tegenover 17% is het (helemaal) oneens).

Figuur 2.23 Uitgesplitst naar kern: ik vind dat recreatie en toerisme verder mag ontwikkelen, omdat dat goed is voor de economie en voorzieningen, ook als dat overlast geeft voor (sommige) inwoners (N=707)

NB: de kernen Aalten, Dinxperlo en buitengebieden/kleine kernen tellen voldoende respondenten (>100) om vragen uit te splitsen naar kern. Voor de kern Bredevoort geldt dat de resultaten van de uitsplitsingen indicatief zijn of niet worden getoond vanwege een te lage response.

Belangrijke onderwerpen recreatie en toerisme

Figuur 2.24 op de volgende pagina toont veertien onderwerpen waaruit de respondenten maximaal vier kon selecteren omdat zij deze belangrijk vinden voor recreatie en toerisme in de gemeente. Wat valt op?

- De natuur en landschap beschermen en behouden en toerisme ontwikkelen op een passende schaal springen eruit als belangrijkste onderwerpen. Door resp. 69% en 66% van de respondenten worden beide onderwerpen aangemerkt als belangrijk.

- Ook het vergroten van de levendigheid, reuring en gezelligheid in de gemeente (43%) en het behouden van de culturele identiteit en historische gebouwen (36%) zijn voor de respondenten belangrijk.
- Het vergroten van de toeristische banen, samenwerking tussen inwoners stimuleren, de mogelijkheid bieden aan inwoners om deel te nemen aan beslissing voor recreatie en toerisme en zorgen voor een afwisselend aanbod vinden de respondenten het minst belangrijk (resp. 3%, 8%, 14% en 15%).

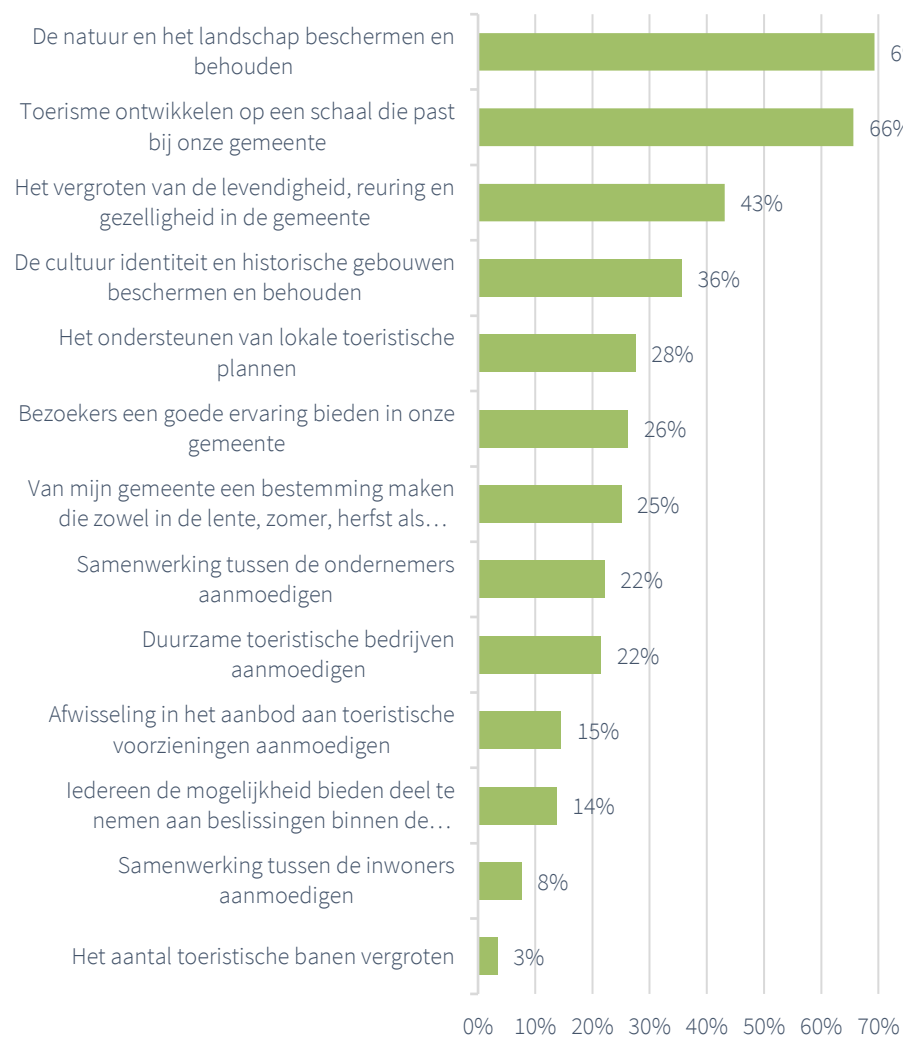
Resultaten uit figuur 2.24

In vergelijking met het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten

- In de Achterhoek wordt, in lijn met gemeente Aalten, het beschermen/behouden van de natuur en het landschap gezien als belangrijkste onderwerp. Gevolgd door het ontwikkelen van toerisme op een passende schaal.
- Meerdere onderwerpen vinden de respondenten uit gemeente Aalten belangrijker dan gemiddeld in de Achterhoek:
 - Toerisme ontwikkelen op een schaal die past bij onze gemeente (61% in de Achterhoek t.o.v. 66%)
 - Het vergroten van de levendigheid, reuring en gezelligheid in de gemeente (37% in de Achterhoek t.o.v. 43%)
 - Het ondersteunen van lokale toeristische plannen (22% in de Achterhoek t.o.v. 28%)
 - Bezoekers een goede ervaring bieden in onze gemeente (23% in de Achterhoek t.o.v. 26%)

Figuur 2.24 Welke onderwerpen zijn voor u belangrijk voor recreatie en toerisme in gemeente Aalten? (N=707, R=2.658)

Kies maximaal vier onderwerpen die volgens u het meest belangrijk zijn.

3 Conclusie

In dit hoofdstuk trekken we de belangrijkste conclusies van de resultaten. We geven het totale beeld van de mening van inwoners uit gemeente Aalten.

3.1 Conclusie

Over het algemeen zien we dat inwoners tevreden zijn over recreatie en toerisme in gemeente Aalten. De inwoners zien de voordelen van toerisme (onder andere de bijdrage aan de economie en aan recreatiemogelijkheden), zijn tevreden over het aantal toeristen en zien nog ruimte voor toeristische ontwikkeling. Hierbij is het wel belangrijk dat dit op een schaal is die passend is bij de gemeente. Hoewel inwoners positief zijn, wordt er ook overlast ervaren, met name in de natuur. Toch lijkt dit wel in balans met elkaar te zijn: volgens het merendeel van de inwoners en de voordelen wegen op tegen de nadelen.

De belangrijkste conclusies staan hieronder verder uitgewerkt.

Inwoners tevreden over aantal (dag)toeristen

De inwoners lijken over het algemeen tevreden over de omvang van recreatie en toerisme in gemeente Aalten. De helft van de inwoners van gemeente Aalten vindt dat het aantal (dag)toeristen niet te weinig, maar ook niet te veel is. Slechts 2% vindt dit te veel en 29% ziet zelfs nog ruimte voor groei: zij vinden het (veel) te weinig.

Bezoekers zorgen voor levendigheid en reuring

De tevredenheid van inwoners over het aantal (dag)toeristen, komt ook naar voren in de effecten die men ervaart. Zo is het merendeel van de inwoners van mening dat bezoekers zorgen voor meer levendigheid en reuring (82%). Daarnaast maakt de komst van toeristen 46% van de inwoners trots een inwoner van de gemeente Aalten te zijn. Dat bezoekers kunnen zorgen voor een sterker gevoel van

verbondenheid en mogelijkheden om actief te zijn in de gemeenschap (bijvoorbeeld vrijwilligerswerk), komt niet heel sterk naar voren.

Toerisme draagt bij aan economie en recreatiemogelijkheden

Naast dat recreatie en toerisme zorgt voor levendigheid en reuring, zien inwoners van gemeente Aalten ook dat er een economische waarde van toerisme is. 78% van de inwoners is van mening dat toerisme bijdraagt aan de lokale economie. De bijdrage van de sector aan voorzieningen wordt verschillend beoordeeld. Zo zijn 60% van de inwoners het eens dat er meer recreatiemogelijkheden (en 11% is het oneens), maar de bijdrage aan de winkel- en/of horecavoorzieningen komt minder sterk naar voren (47% is het eens, tegenover 24% die het oneens is). Mogelijk zit hier een kans om recreatie en toerisme (sterker) te laten bijdragen aan het voorzieningenniveau.

Er zijn relatief weinig inwoners die aangeven afhankelijk te zijn van recreatie en toerisme qua inkomen. Ook ondanks dat er vaak geen direct economisch profijt is, zien inwoners dus wel dat de sector bevorderlijk is voor de leefbaarheid en leefomgeving van gemeente Aalten.

Overlast beperkt tot piekmomenten

De positieve houding van inwoners over recreatie en toerisme zien we ook terug in de vragen over overlast. Voor alle vormen van overlast geldt dat er meer inwoners oneens dan eens zijn. De overlast die het meest ervaren wordt is de schade in de natuur (door 27% van de inwoners) en de problemen met het verkeer (25%). Het gaat hierbij voornamelijk om overlast op bepaalde locaties en momenten, of overlast van specifieke gebruikersgroepen in de natuur. Recreatie en toerisme lijkt geen negatieve invloed te hebben op het woongenot (81% van de inwoners ervaart dit *niet*).

Recreatie en toerisme mag worden aangemoedigd

Ondanks de overlast die wordt ervaren, zijn de inwoners van de gemeente Aalten overwegend positief over recreatie en toerisme in de gemeente. Zo geeft 74% van de inwoners aan dat recreatie en toerisme verder mag worden aangemoedigd. En

63% dat dit ook mag als het overlast geeft voor sommige inwoners. Hoewel toeristische ontwikkeling wordt aangemoedigd, zijn de meningen verdeeld over of er nieuwbouw in het buitengebied mag komen voor recreatie en toerisme. 36% vindt van wel, tegenover 34% van niet. Inwoners zijn niet per se bang dat meer bezoekers zal leiden tot wrijving tussen inwoners en bezoekers.

Belangrijke thema's voor het ontwikkelen van recreatie en toerisme, zijn het beschermen van de natuur en het landschap en het ontwikkelen op een passende schaal. In dit laatste hebben de inwoners overigens wel vertrouwen in dat de gemeente dit zal doen: 63% is het hiermee eens.

Tot slot concluderen we dat de balans tussen de positieve en negatieve effecten goed op orde is. Voor 70% van de inwoners wegen de voordelen op tegen de nadelen van recreatie en toerisme. Slechts 6% vindt dit niet het geval.

Kortom, inwoners van de gemeente Aalten kijken over het algemeen positief aan tegen recreatie en toerisme. De voordelen wegen op tegen de nadelen. Wel is het beschermen en behouden van de natuur en het voorkomen dat toerisme voor (meer) overlast zorgt in de natuur en het landschap belangrijk. Toeristische ontwikkeling wordt gesteund, maar wel passend bij de schaal van de gemeente.

REST
't NOORDEN.

TOP 't NOORDEN
VAN AALTEN

WELKOM BIJ TOP
't NOORDEN VAN AALTEN

I Bijlage 1: Het Achterhoekse gemiddelde

In hoofdstuk 2 van dit rapport is telkens een vergelijking gemaakt met de Achterhoek. Deze bijlage geeft een overzicht van deze data. Deze grafieken zijn niet representatief voor de gehele Achterhoek. Maar dit is het gemiddelde van de zes gemeenten die mee hebben gedaan aan dit onderzoek: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem en Oude IJsselstreek.

I.I Achtergrondkenmerken respondenten

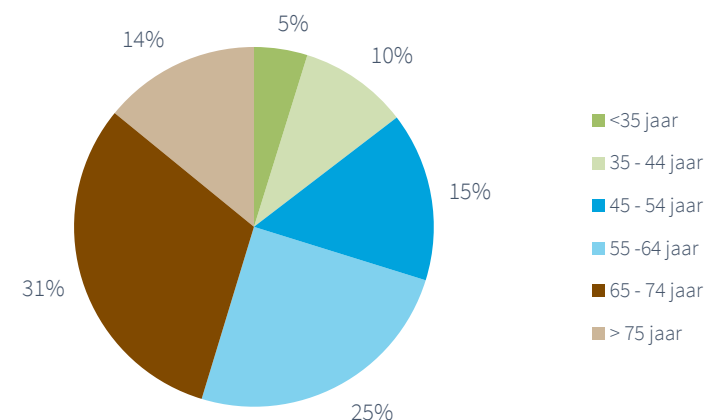
We geven in deze paragraaf drie kenmerken van de respondenten weer: leeftijd, geslacht en inkomsten.

Leeftijd respondenten

Wat valt op?

- De leeftijdscategorie 65 tot en met 74 jaar heeft het hoogste aantal respondenten (31%), opgevolgd door de leeftijdscategorie 55 tot en met 64 jaar (25%).
- De leeftijdscategorie <35 jaar heeft het laagste aantal respondenten (5%).

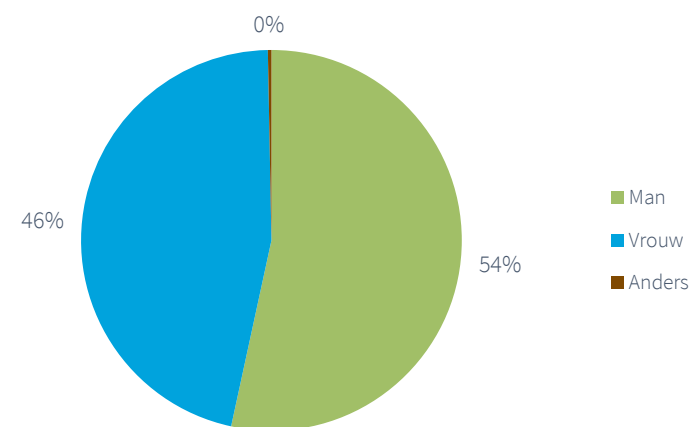
Figuur B.1 Wat is uw leeftijd? (N=3.947)

Geslacht respondenten

Figuur B.2 toont de verdeling van de respondenten naar geslacht. Net iets meer mannen hebben de vragenlijst ingevuld dan vrouwen.

Figuur B.2 Wat is uw geslacht? (N= 4.340)

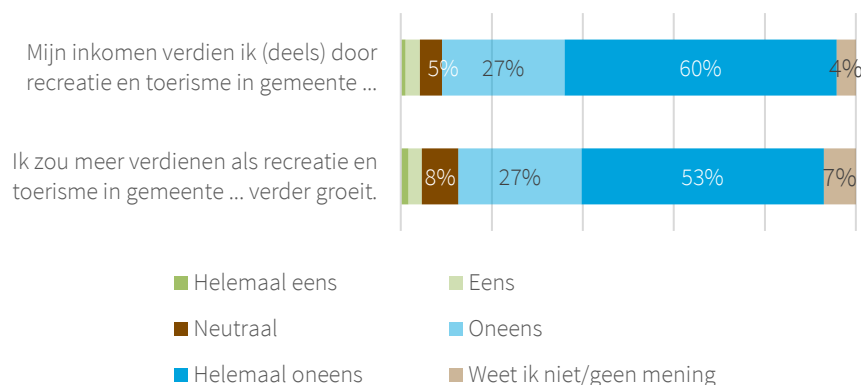

Inkomsten respondenten gelinkt aan recreatie en toerisme

Wat valt op?

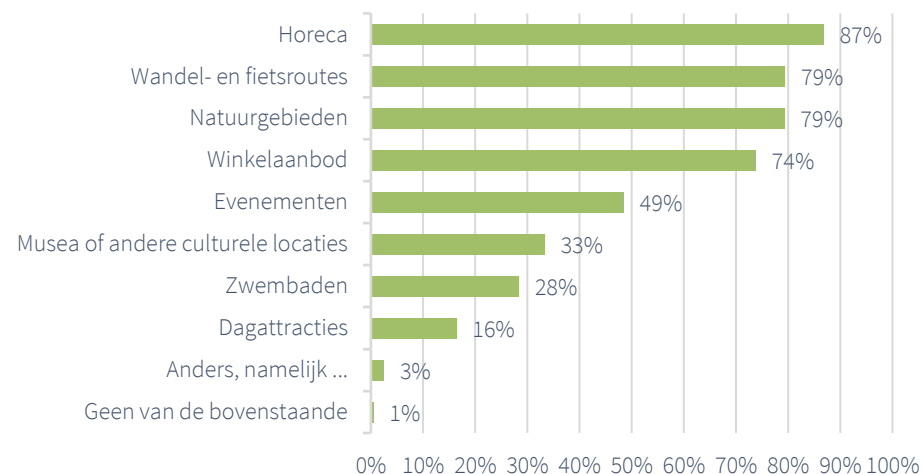
- 4% van de respondenten is het (helemaal) eens dat zij (deels) hun inkomen hebben uit recreatie en toerisme in hun gemeente. 87% is het hiermee (helemaal) oneens.
- 5% van de respondenten zou meer verdienen als recreatie en toerisme in hun gemeente verder groeit. 80% is het hiermee (helemaal) oneens.

Figuur B.3 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken over de economische relatie met toerisme? (N=4.340)

- Ongeveer de helft van de respondenten bezoekt evenementen binnen zijn of haar gemeente (49%).
- Dagattracties zijn de minst bezochte voorziening binnen elke gemeente (16% van de respondenten maakt hiervan gebruik).

Figuur B.4 Van welke voorzieningen binnen gemeente ... maakt u gebruik waar toeristen ook gebruik van maken? (N=4.340, R=19.488)

I.II Gebruik voorzieningen

Deze paragraaf gaat over welke voorzieningen de respondenten gebruiken en of ze in het aanbod nog voorzieningen missen.

Gebruik toeristische voorzieningen

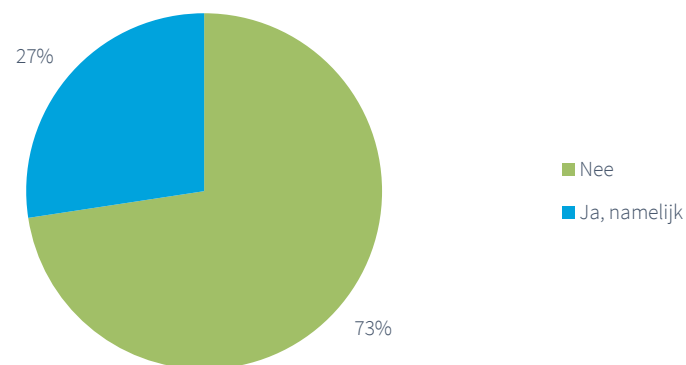
Wat valt op?

- De respondenten maken het meest gebruik van de horeca, de wandel- en fietsroutes, natuurgebieden en het winkelaanbod (resp. 87%, 79%, 79% en 74%).

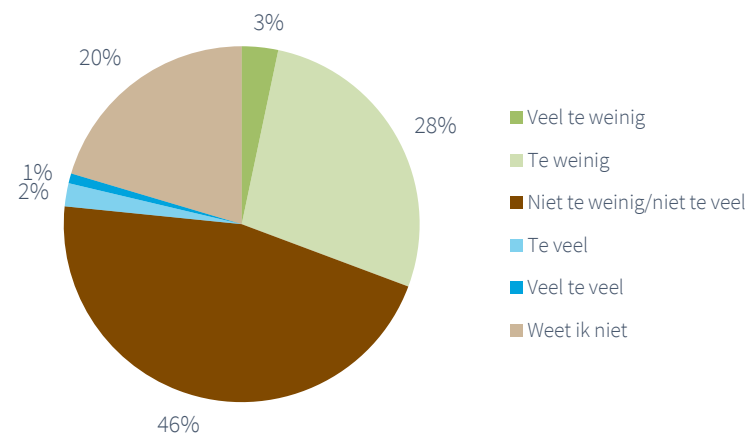
Missende voorzieningen

Figuur B.5 op de volgende pagina toont of de respondenten toeristische aanbod missen in hun gemeente. Het overgrote deel van de respondenten (73%) vindt niet dat er aanbod mist. 27% vindt van wel.

Figuur B.5 Mist er volgens u nog toeristisch aanbod in gemeente ...?
(N=4.340)

Figuur B.6 Wat vindt u van het aantal (dag)toeristen dat naar gemeente Berkelland komt? (N=4.340)

I.III Aantal (dag)toeristen

De volgende paragraaf gaat over wat de respondenten vinden van de hoeveelheid (dag)toeristen dat naar hun gemeente komt en of dit is veranderd in de afgelopen twee jaar.

Aantal (dag)toeristen

Wat valt op?

- Ongeveer de helft van de respondenten vindt dat er niet te weinig en niet te veel (dag)toeristen naar hun gemeente komt (46%).
- Volgens 31% van de respondenten komt momenteel (veel) te weinig (dag)toeristen naar zijn of haar gemeente. 3% vindt dat er momenteel (veel) te veel (dag)toeristen komen.

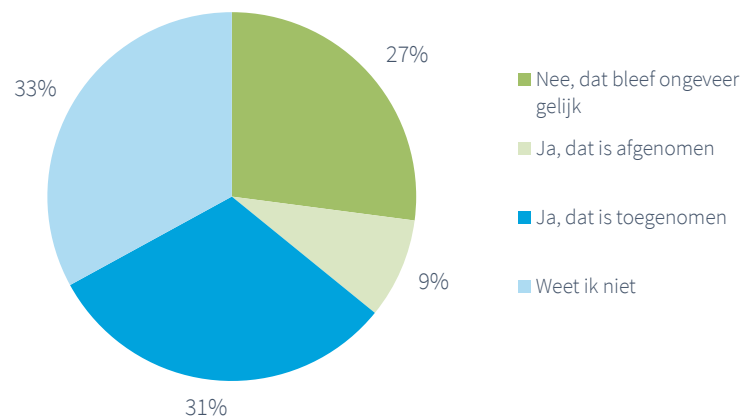
Verandering aantal (dag)toeristen

Figuur B.7 op de volgende pagina toont of de respondenten het gevoel hebben dat het aantal (dag)toeristen dat naar hun gemeente komt, is veranderd de afgelopen twee jaar.

Wat valt op?

- 27% van de respondenten denkt dat het aantal (dag)toeristen in zijn of haar gemeente de afgelopen twee jaar redelijk gelijk is gebleven.
- 31% van de respondenten denkt dat dit is toegenomen. 9% denkt dat dit is afgenomen.

Figuur B.7 Heeft u het gevoel dat het aantal (dag)toeristen dat naar de gemeente ... komt, veranderd is in de afgelopen twee jaar? (N=4.340)

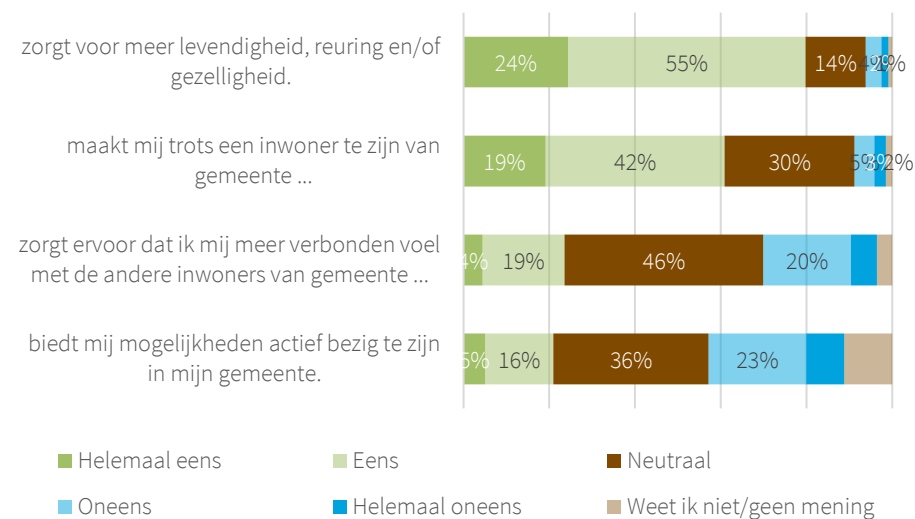
I.IV Trots en verbinding

De volgende paragraaf gaat in op de effecten van recreatie en toerisme op het gevoel van trots en verbinding van de respondenten.

Wat valt op?

- 79% van de respondenten is het (helemaal) eens dat de komst van toeristen zorgt voor meer levendigheid, reuring en/of gezelligheid. Een kleiner aandeel, 61%, geeft aan dat de komst van toeristen bijdraagt aan het gevoel van trots.
- De respondenten zijn voornamelijk neutraal op of toeristen zorgen voor meer verbondenheid onder de inwoners (46%). Er zijn meer respondenten het hiermee (helemaal) oneens (26%) dan (helemaal) eens (23%).
- De meeste respondenten zijn neutraal of vinden niet dat de komst van toeristen meer mogelijkheden biedt om actief bezig te zijn in hun gemeente (36% is neutraal en 32% het (helemaal) oneens).

Figuur B.8 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken over trots en verbinding? (N=4.340)

I.V Positieve impacts

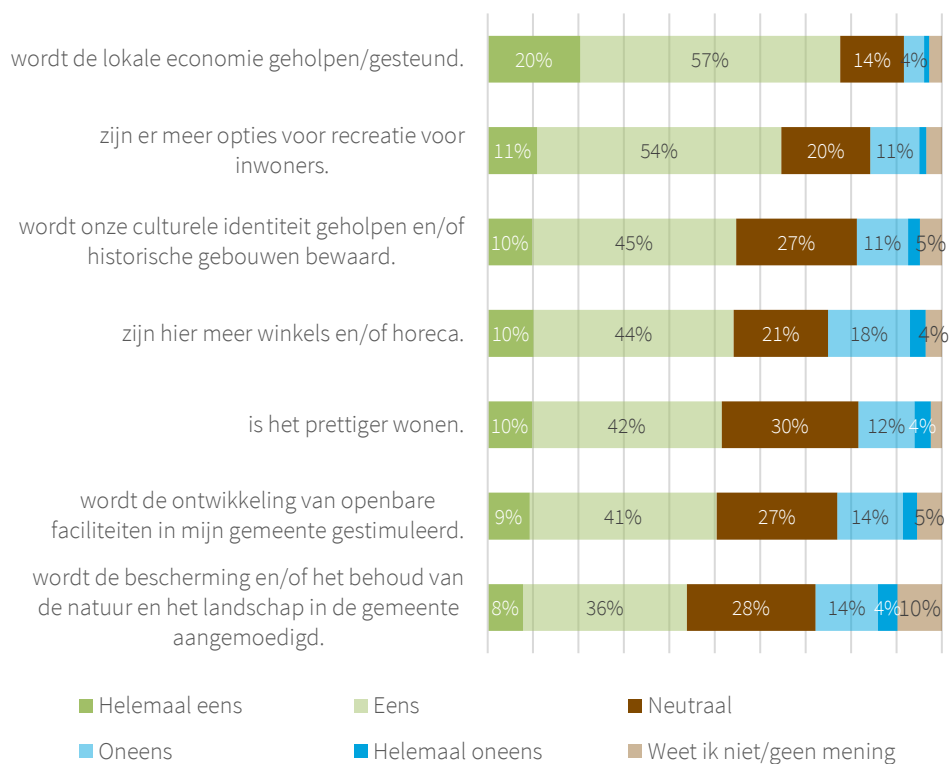
Figuur B.9 op de volgende pagina toont of de respondenten positieve effecten ervaren door recreatie en toerisme in hun gemeente.

Wat valt op?

- Op bijna alle uitspraken is meer dan de helft van de respondenten het (helemaal) eens dat recreatie en toerisme er positief aan bijdraagt. Het meest eens zijn de respondenten met de uitspraak of recreatie en toerisme bijdraagt aan de lokale economie (77% is het (helemaal) eens).
- Van alle uitspraken wordt de uitspraak over de bijdrage van de sector aan het winkel en/of horeca aanbod het meest tegengesproken. 21% is het hiermee (helemaal) oneens. Nog steeds blijft het aandeel respondenten dat het (helemaal) eens is hoger (54%).

- Tegenover de bescherming en/of het behoud van de natuur en het landschap kijken de respondenten het minst positief. 44% van de respondenten is (helemaal) eens dat de sector hieraan bijdraagt. 18% is het hier (helemaal) mee oneens.

Figuur B.9 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken over positieve impacts? (N=4.340)

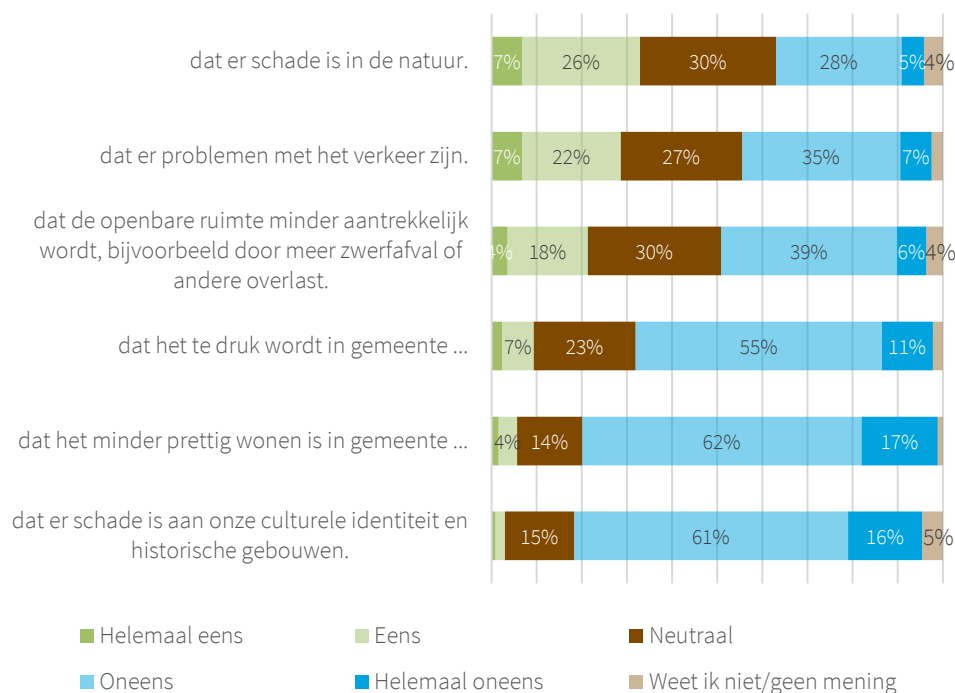
I.VI Negatieve impacts

Figuur B.10 op de volgende pagina toont of de respondenten negatieve impacts ervaren door recreatie en toerisme in hun gemeente.

Wat valt op?

- De meeste respondenten zien geen negatieve effecten ontstaan in hun gemeente door recreatie en toerisme.
- Dat recreatie en toerisme zorgen voor schade aan de natuur, verkeersproblemen en een minder aantrekkelijke openbare ruimte wordt het meest ervaren door de respondenten (resp. 33%, 29% en 22% is het (helemaal) eens). Maar het aantal respondenten dat het (helemaal) eens is staat niet in verhouding tot het aantal respondenten dat het (helemaal) oneens is (resp. 33%, 42% en 45%).
- Door nagenoeg geen respondenten wordt ervaren dat schade aan de culturele identiteit en historische gebouwen ontstaat, dat het minder prettig wonen is of dat het ter druk wordt in hun gemeente (resp. 77%, 79% en 66% is het (helemaal) oneens).

Figuur B.10 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken over negatieve impacts? (N=4.340)

I.VII Balans

In deze paragraaf wordt beschreven hoe de respondenten aankijken tegen uitspraken over de balans van recreatie en toerisme en welke onderwerpen zij belangrijk vinden als het gaat om recreatie en toerisme.

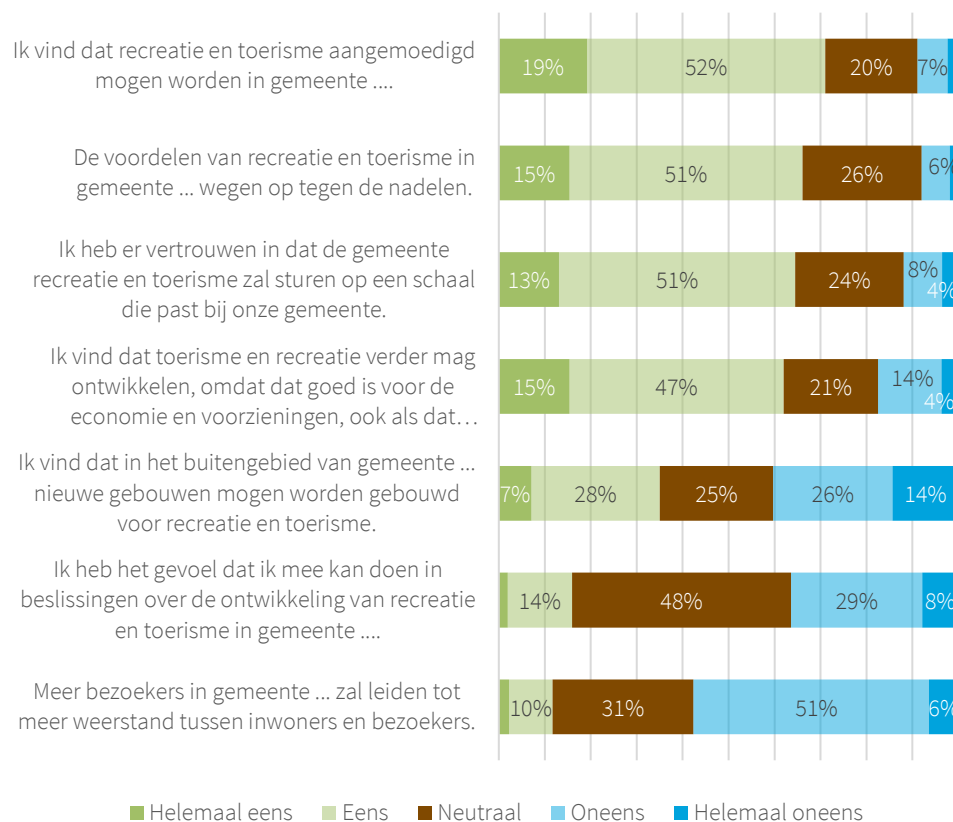
Balans van recreatie en toerisme

Figuur B.11 op de volgende pagina toont het sentiment van de respondenten tegenover zeven uitspraken over positieve effecten van de sector.

Wat valt op?

- 71% van de respondenten is het (helemaal) eens dat recreatie en toerisme verder aangemoedigd mogen worden. Iets minder respondenten, 66%, is het (helemaal) eens dat de voordelen van recreatie en toerisme opwegen tegen de nadelen.
- 62% van de respondenten vindt dat toerisme verder mag worden ontwikkeld, ook als dit overlast geeft voor (sommige) inwoners. Een vergelijkbaar percentage (64%) van de respondenten vertrouwd erop dat de gemeente hierbij zal sturen op een schaal die past bij de gemeente.
- Of voor recreatie en toerisme nieuwe gebouwen mogen worden gebouwd in het buitengebied wordt meer verdeeld over gedacht. 35% is het hiermee (helemaal) eens en 40% is het (helemaal) oneens.
- Veel van de respondenten (48%) zijn neutraal in hun gevoel over of ze mee kunnen beslissen over de ontwikkeling van recreatie en toerisme in de gemeente. Daarbij is ook een groot deel van de respondenten het hier (helemaal) mee oneens (37%).
- Het merendeel van de respondenten is het er (helemaal) mee oneens (57%) dat meer bezoekers in hun gemeente zal leiden tot meer weerstand tussen inwoners en bezoekers.

Figuur B.11 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken over balans? (N=4.340)

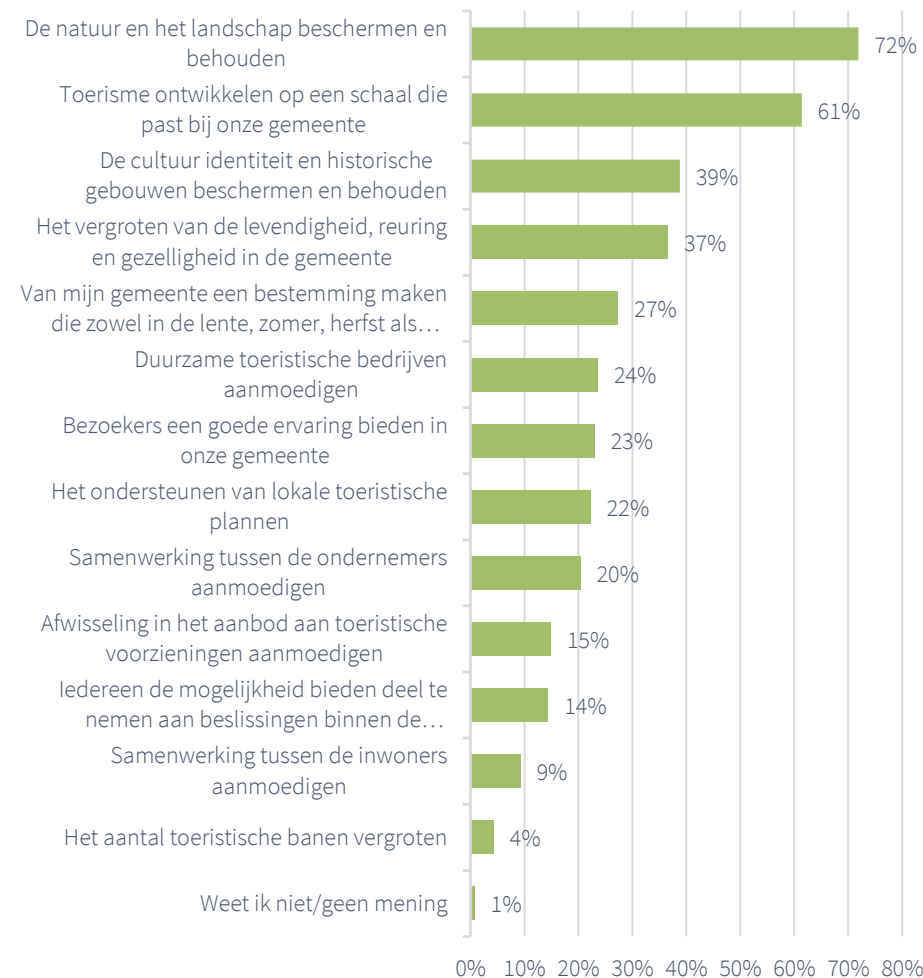
Belangrijke onderwerpen recreatie en toerisme

Wat valt op?

- Het behouden en beschermen van de natuur en het landschap vinden de meeste respondenten belangrijk (72%), gevolgd door het ontwikkelen van toerisme op een schaal die past bij de gemeente (61%). Het behouden en beschermen van de culturele identiteit staat op de derde plek (39%).
- Het vergroten van de toeristische banen, samenwerking tussen inwoners stimuleren, de mogelijkheid bieden aan inwoners om deel te nemen aan

beslissing voor recreatie en toerisme en zorgen voor een afwisselend aanbod vinden de respondenten het minst belangrijk (resp. 4%, 9%, 14% en 15%).

Figuur B.12 Welke onderwerpen zijn voor u belangrijk voor recreatie en toerisme in gemeente ...? (N=4.340, R=16.025)

II Bijlage 2: Vergelijking tussen gemeenten/plaatsen

Aan dit onderzoek hebben zes Achterhoekse gemeenten deelgenomen. In de overige Achterhoekse gemeenten/plaatsen is recentelijk of gelijktijdig ook een vergelijkbaar inwonersonderzoek gedaan. Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd heeft dit voor Oost Gelre (september 2022) en Winterswijk (november 2023) gedaan. In Montferland heeft de Rekenkamer Montferland (2024) dit uitgevoerd en tot slot is in 2024 door I&O Research ook een inwonersonderzoek in de Hanzesteden uitgevoerd, waar Doesburg en Zutphen aan hebben meegedaan. In deze bijlage wordt kort de grootste afwijking tussen de resultaten van deze gemeenten/plaatsen en het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten (zie bijlage 1) toegelicht. Tot slot vergelijken we ook nog de resultaten van de gemeenten die aan de grens met Duitsland liggen (Aalten, Berkelland en Oude IJsselstreek) met de resultaten van de gemeenten die niet aan de grens liggen (Bronckhorst, Doetinchem en Lochem).

II.I Gemeente Oost Gelre

Bij het vergelijken van de resultaten van de gemeente Oost Gelre met de andere gemeenten valt direct op dat de resultaten ongeveer dezelfde lijn volgen. De respondenten reageren bijvoorbeeld vergelijkbaar op de stellingen met betrekking tot negatieve impacts en balans.

De respondenten uit Oost Gelre zijn op een aantal stellingen van de positieve impacts wat positiever dan de respondenten uit de zes Achterhoekse gemeenten. Zoals de stimulering van de lokale economie, ontwikkeling van de openbare faciliteiten, een prettiger woonklimaat en behouden van culturele identiteit. Daarnaast springt gemeente Oost Gelre uit op het thema trots en verbinding.

De respondenten uit de zes Achterhoekse gemeenten zijn sterker van mening dat de sector bijdraagt aan recreatiemogelijkheden in de gemeente dan de

respondenten uit Oost Gelre. Tot slot maken respondenten uit gemeente Oost Gelre veel meer gebruik van evenementen (waarvan de Zwarte Cross natuurlijk een evenement is van nationale grote). De respondenten uit de zes Achterhoekse gemeenten maken juist vaker gebruik van natuurgebieden, musea en zwembaden.

II.II Gemeente Winterswijk

In vergelijking met gemeente Winterswijk valt direct op dat de respondenten uit gemeente Winterswijk een kritischere houding hebben tegenover de sector. Op de meeste stellingen over de positieve impacts zijn de Winterswijkse respondenten het minder vaak (helemaal) eens en vaker (helemaal) oneens. Alleen de bijdrage van sector aan het winkel en horeca aanbod wordt door de respondenten uit gemeente Winterswijk een stuk sterker ervaren. Daarentegen zijn ze op positieve impacts het vaker (helemaal) eens en minder vaak (helemaal) oneens.

De respondenten uit de gemeente Winterswijk zijn wat minder trots in vergelijking met het gemiddelde van de 6 Achterhoekse gemeenten uit dit onderzoek. Ook de stellingen met betrekking tot balans van de sector wordt door de respondenten uit gemeente Winterswijk minder positief ervaren. Terwijl de respondenten van de zes Achterhoekse gemeenten vaker vinden dat er weinig toeristen komen, ervaren de respondenten uit gemeente Winterswijk juist soms iets te veel toeristen.

II.III Gemeente Montferland

In vergelijking zijn de respondenten uit gemeente Montferland minder positief over de bijdrage van de sector in hun gemeente. De respondenten vinden voornamelijk dat de sector, in vergelijking met het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten, minder bijdraagt aan het winkelniveau, zorgt voor bescherming van natuur en landschap, zorgt voor ontwikkeling van openbare faciliteiten, vaak zorgt voor een prettiger woonklimaat, zorgt voor recreatie opties voor inwoners en bijdraagt aan de lokale economie. Daarnaast zijn de

Montferlandse respondenten negatiever over de drukte in de gemeente en de verkeersproblemen. Wel geven net iets meer, maar nog steeds weinig, respondenten aan (deels) een inkomen te hebben vanwege recreatie en toerisme.

Alhoewel minder Montferlandse respondenten het belangrijk vinden dat de gemeente zorgt dat recreatie en toerisme de natuur en het landschap niet beschadigt, is het voor zowel Montferland en de zes Achterhoekse gemeenten het meest belangrijke onderwerp. Daarnaast zien ook in Montferland de meeste respondenten dat de voordelen van recreatie en toerisme opwegen tegen de nadelen een groot deel vindt dan ook dat recreatie en toerisme gestimuleerd mag worden. Dit is in lijn met het beeld van de zes Achterhoekse gemeenten.

II.IV Doesburg

De respondenten uit Doesburg zijn over het algemeen wat negatiever dan het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten. Zo zien de respondenten uit Doesburg minder vaak dat ze zich meer verbonden voelen met hun gemeenschap door recreatie en toerisme. Wel geven de Doesburgse respondenten vaker aan door recreatie en toerisme meer horeca en winkelgelegenheden te hebben, maar zien daarentegen wel minder recreatie opties voor inwoners. Ook vinden de respondenten uit Doesburg minder vaak dan het gemiddelde van de deelnemende Achterhoekse gemeenten dat recreatie en toerisme bijdragen aan de natuur. Daarnaast wordt ook vaker drukte ervaren en ziet men dat er problemen in het verkeer zijn als gevolg van recreatie en toerisme in Doesburg. De Doesburgse respondenten geven dan ook vaker aan dat ze verwachten dat een groei van bezoekers tot meer wrijving zal leiden. In vergelijking met het Achterhoekse gemiddelde willen ze ook wat minder vaak dat recreatie en toerisme verder aangemoedigd wordt.

De onderwerpen behoud en beschermen van natuur en landschap, ontwikkeling op een passende schaal en behoud en beschermen van de culturele identiteit en historische gebouwen zijn voor zowel de respondenten uit Doesburg als de zes Achterhoekse gemeenten het belangrijkste.

II.V Zutphen

De onderzoekresultaten van Zutphen zijn vergelijkbaar met de resultaten van Doesburg. Hierdoor is de vergelijking tussen Zutphen en de zes Achterhoekse gemeenten ook vergelijkbaar. Net als in Doesburg, zijn de respondenten uit Zutphen iets negatiever. De respondenten voelen zich niet vaker verbonden met hun gemeenschap dankzij recreatie en toerisme. Ook zien respondenten uit Zutphen vaker dan het gemiddelde van de deelnemende gemeenten dat recreatie en toerisme zorgen voor meer winkels en horeca en het behoud en bescherming van de culturele identiteit.

Daarentegen zien de respondenten wel minder vaak dat recreatie en toerisme voor meer natuurbescherming en -behoud zorgt. Ook zien de respondenten uit Zutphen minder vaak dat er meer recreatie opties voor de inwoners zijn. Er wordt ook meer drukte in Zutphen ervaren dan in de zes Achterhoekse gemeenten. Net iets meer respondenten uit Zutphen geven dan ook aan dat een toename van bezoekers voor meer wrijving zal zorgen. In vergelijking met het gemiddelde vinden meer respondenten uit Zutphen dan ook dat de voordelen niet opwegen tegen de nadelen en dat recreatie en toerisme niet verder aangemoedigd mag worden.

Net zoals bij het gemiddelde van de zes Achterhoekse gemeenten zijn het beschermen en behouden van de culturele identiteit en de natuurlijke omgeving de belangrijkste onderwerpen in Zutphen. De ontwikkeling van recreatie en toerisme op een passende wijze wordt in Zutphen wat minder belangrijk gevonden.

II.VI Grensgemeenten

In deze paragraaf vergelijken we (kort) de resultaten van de gemeenten die aan de grens met Duitsland liggen (Aalten, Berkelland en Oude IJsselstreek) met de resultaten van de gemeenten die niet aan de grens liggen (Bronckhorst, Doetinchem en Lochem).

Over het algemeen verschillen de grensgemeenten niet heel veel van de andere gemeenten. We zien dat de grensgemeenten over het algemeen iets positiever zijn over de stellingen met betrekking tot balans. De grensgemeenten vinden vooral dat recreatie en toerisme meer aangemoedigd mogen worden. Ook geven meer respondenten uit de grensgemeenten aan dat er in het buitengebied nieuwe gebouwen voor recreatie en toerisme mogen komen. Daarnaast geven de respondenten uit de grensgemeenten vaker aan dat zij een groei van bezoekers niet zien leiden tot meer weestand tussen inwoners en bezoekers.

De respondenten uit de grensgemeenten zijn minder positief over de positieve impacts van recreatie en toerisme. Ze geven veel minder vaak aan dat recreatie en toerisme zorgen voor meer winkels en/of horeca. Afgezien van gemeente Oude IJsselstreek, zien de grensgemeenten minder vaak dat recreatie en toerisme zorgen voor meer recreatiemogelijkheden en een prettiger woonklimaat. Wat betreft de bescherming en behoud van natuur en landschap, zitten de gemeenten redelijk op één lijn, alleen de respondenten uit gemeente Oude IJsselstreek zijn hier een stuk positiever over.

In de grensgemeenten worden ook een aantal negatieve effecten minder vaak gezien. Zo zijn de respondenten uit de grensgemeenten het vaker (helemaal) oneens met of recreatie en toerisme zorgt voor meer schade aan de culturele identiteit en historische gebouwen en de natuur. Ook worden er minder vaak drukte en verkeersproblemen ervaren door de respondenten in de grensgemeenten.

Onderwerpen die belangrijker zijn voor de grensgemeenten dan de overige gemeenten zijn het ondersteunen van lokale toeristische plannen en het vergroten van de levendigheid, reuring en gezelligheid in de gemeenten. De rest van de onderwerpen zijn bijna even (niet) belangrijk voor de grensgemeenten als voor de gemeenten niet direct aan de grens.

Achterhoekers tevreden over toerisme in hun gemeente

ACHTERHOEK - Uit een groot inwoneronderzoek dat in de eerste helft van 2024 is uitgevoerd onder de inwoners van Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem en Oude IJsselstreek blijkt dat de meeste inwoners tevreden zijn over het toerisme in hun gemeente. De voordelen wegen volgens de inwoners op tegen de nadelen en recreatie en toerisme mag verder aangemoedigd worden. Wel vinden inwoners het belangrijk om bij verdere ontwikkeling van toerisme en recreatie voldoende aandacht te hebben voor het behouden en beschermen van de natuur en dat het toerisme zich ontwikkelt op een schaal die past bij de gemeente.

Henk Bulten, voorzitter regionaal overleg Vrijtijdseconomie Achterhoek: "Dit onderzoek geeft ons belangrijke inzichten over hoe inwoners tegen het toerisme in hun gemeente aankijken. De vrijetijdseconomie in de Achterhoek is de afgelopen jaren flink gegroeid. In 2022 hadden we bijvoorbeeld 4,1 miljoen overnachtingen en € 327 miljoen aan bestedingen in het toerisme. Ten opzichte van 2019 was dat een groei van bijna 30%. Er is in onze regio nog steeds voldoende ruimte voor groei. Maar we moeten wel nadenken hoe we die groei zo tot stand kunnen brengen dat ook onze inwoners de voordelen van het toerisme blijven inzien."

Niet te veel toeristen

De meeste inwoners lijken nog geen overtoerisme te ervaren. Slechts 3% van de ondervraagden vindt dat er (veel) te veel (dag)toeristen naar zijn of haar gemeente komen. Voor 46% is het aantal (dag)toeristen niet te veel en niet te weinig en volgens 31% van de respondenten komen er zelfs (veel) te weinig (dag)toeristen naar hun gemeente.

Reuring en levendigheid

79% van de respondenten is het (helemaal) eens dat de komst van toeristen zorgt voor meer levendigheid, reuring en/of gezelligheid. Ook een meerderheid, 61%, geeft aan dat de komst van toeristen bijdraagt aan het gevoel van trots. Respondenten zien ook dat recreatie en toerisme bijdragen aan de lokale economie (77%) en zorgen voor meer recreatiemogelijkheden voor inwoners (65%). Zo maken inwoners zelf, net als toeristen, vaak gebruik van horeca, wandel- en fietsroutes, natuurgebieden en het winkelaanbod in hun gemeente. Tot slot ziet 55% van de inwoners dat recreatie en toerisme de culturele identiteit en historische gebouwen beschermen.

Weinig negatieve aspecten

De meeste respondenten zien geen negatieve effecten in hun gemeente door recreatie en toerisme. Negatieve effecten die zij wel benoemen zijn schade aan de natuur (33%), verkeersproblemen (29%) en een minder aantrekkelijke openbare ruimte (22%). Marie van de Meeberg, adviseur bij Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd: "In vergelijking met andere Nederlandse gemeenten, waar wij onderzoek hebben gedaan, is het percentage inwoners dat negatieve effecten ervaart laag. Hoewel in andere gemeenten op dezelfde onderwerpen negatieve effecten worden ervaren, liggen deze percentages doorgaans hoger. Voor de Achterhoek en haar inwoners is het een positief signaal dat het aantal inwoners dat momenteel negatieve effecten ervaart, beperkt is."

Voordelen wegen op tegen nadelen

De meerderheid van de respondenten (66%) vindt de voordelen van toerisme en recreatie opwegen tegen de nadelen. Van 71% mag recreatie en toerisme ook verder aangemoedigd mogen worden. Ook heeft de meerderheid (64%) van de respondenten er vertrouwen in dat de gemeente zal sturen op een schaal die past bij de gemeente.

Behouden en beschermen van de natuur

Als er gevraagd wordt naar welke onderwerpen voor inwoners het belangrijkst zijn op het gebied van recreatie en toerisme dan is dat vooral het behouden en beschermen van de natuur en het landschap (72%), gevolgd door het ontwikkelen van toerisme op een schaal die past bij de gemeente (61%). Het behouden en beschermen van de culturele identiteit staat op de derde plek (39%).

Inwoneronderzoek Toerisme Achterhoek 2024

Het Inwoneronderzoek Toerisme Achterhoek is in opdracht van de Achterhoekse Vrijetijdsagenda uitgevoerd door Bureau voor Ruimte en Vrije Tijd in samenwerking met de gemeentelijke burgerpanels (Moventem). In het onderzoek zijn inwoners van de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem en Oude IJsselstreek benaderd. De percentages in dit artikel zijn de gemiddelden van deze gemeenten. Kijk voor de resultaten per gemeente op de gemeentelijke websites. De resultaten zullen worden meegenomen in het toeristisch beleid. In Oost Gelre en Winterswijk heeft in 2022 en 2023 al een soortgelijk onderzoek plaatsgevonden. Daarom zijn deze gemeenten in dit onderzoek niet meegenomen.

Voorstel college van B&W gemeente Aalten

Onderwerp	Resultaten bewonersonderzoek Toerisme
Verantwoordelijk organisatieonderdeel	A6 Team Openbare Ruimte
Opsteller	Mark van Dam
Kenmerk	Z/24/164236/D-536674
Datum voorstel	17 september 2024
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Gewenste datum Raad	
Voorstel/mededeling Raad	Mededeling
Uitvoeringsprog. Raad	

Toelichting voorstel

Samenvatting	Portefeuillehouder: A.B. Stapelkamp Onder de inwoners van de gemeente Aalten is een onderzoek uitgevoerd naar het draagvlak van Toerisme in Recreatie in de gemeente. De resultaten daarvan worden in deze mededeling gedeeld.
Voorgestelde beslispunten	Kennismemen van de resultaten van het onderzoek onder inwoners van de Gemeente Aalten over het draagvlak van Toerisme en Recreatie.
Besluit	Akkoord.
Inleiding	De vrijetijdseconomie in de gemeente Aalten genereert werkgelegenheid en veel voorzieningen voor inwoners bestaan mede dankzij recreatie en toerisme. Zoals in de hele Achterhoek, groeit ook het aantal toeristische overnachtingen in onze gemeente. Inwoners zijn erg belangrijk in het creëren en behouden van draagvlak voor toeristische ontwikkelingen. Daarom is het zaak dat er balans is tussen recreatie & toerisme en de leefomgeving & leefbaarheid voor inwoners. Een goed en recent beeld van het perspectief van inwoners op toeristische ontwikkeling ontbrak. Hierom heeft de Gemeente Aalten samen met Achterhoek Toerisme aan Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd gevraagd om een inwonersonderzoek uit te voeren. Dit onderzoek is ook voor de andere gemeenten uitgevoerd die deelnemen aan de Vrijetijdsagenda van de Achterhoek.
Argumenten	Op basis van voorlopige cijfers vanuit de aangiften toeristenbelasting blijkt dat in 2023 is het aantal toeristische overnachtingen van personen van 12 jaar en ouder gegroeid met bijna 8% ten opzichte van 2022. Voor kinderen tot 12 jaar was de groei zelfs bijna 14%. De grootste groei (+23% voor volwassenen en +50% voor kinderen), werd op minicampings gerealiseerd. Het totaal aantal overnachtingen, op basis van deze gegevens, kwam in 2023 uit op bijna 130.000. Naast de toeristenbelasting wordt ook forensenbelasting geheven. Onder de naam 'forensenbelasting' wordt een directe belasting geheven van de natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Hieronder vallen bijvoorbeeld stacaravans op jaarplaatsen van reguliere recreatiebedrijven en vakantiewoningen. In 2023 zijn er 433 beschikkingen forensenheffing opgelegd. Deze moeten ook onder toeristische overnachtingen geschaard worden. Uitgaan van een gemiddelde van 2,5 personen per stand plaats met gemiddeld 70 overnachtingen per jaar, zou het totaal aantal overnachtingen op basis van de forensenheffing 2023 uitkomen op ruim 75.000 overnachtingen per jaar¹. Daarmee zou het totaal aantal overnachtingen op ruim 200.000 uitkomen in 2023. In het rapport "Monitor toerisme achterhoek 2022, economische betekenis toerisme en recreatie regio Achterhoek", werd de volgende trend over Aalten beschreven:

*De gemeente **Aalten** was de gemeente met de kleinste krimp in 2020, maar stijgt nu sterk. Met name de toegenomen vraag naar campings, hotels en de evenementen die weer terugkeerden brachten Aalten groei van de bestedingen.*

In het rapport werden de bestedingen in de gemeente Aalten gesteld op 12,6 miljoen (2022), wat een groei betekende van 64% ten opzichte van 2020. In 2022 was het aandeel banen in recreatie en toerisme 5,6% van het totaal aantal banen in de Gemeente Aalten.

Tabel: overzicht ontwikkeling overnachtingen en opbrengsten heffing 2015-2023²

Zie bijlage

De Vrijtijdseconomie in de gemeente Aalten ontwikkelt zich dus tot en belangrijke economische factor in onze gemeente. Met deze groeicijfers is het van belang dat inzichtelijk is hoe inwoners tegen toerisme en recreatie aankijken in relatie tot de leefbaarheid. Het gaat hierbij enerzijds om de positieve effecten, maar anderzijds ook om (mogelijke) negatieve impact van toerisme en recreatie op de leefbaarheid.

De resultaten van dit onderzoek kunt u lezen in de bijgaande factsheet en het verslag van het onderzoek zelf. Uit het onderzoek blijkt dat het draagvlak onder inwoners in onze gemeente groot is. Men ziet de voordelen voor de lokale economie en de leefbaarheid van de gemeente. De meeste respondenten ervaren geen negatieve effecten van recreatie en toerisme. Een klein deel benoemt schade aan de natuur en verkeersproblemen als mogelijke negatieve impact. Het overgrote deel van de respondenten geeft aan dat er ruimte is voor groei.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:

Bij deze Raadsmededeling zijn bijgevoegd de factsheet inwonersonderzoek Aalten, rapportage inwonersonderzoek Aalten, overzicht overnachtingen en toeristenbelasting 2015-2023 en het persbericht van Achterhoek Toerisme.

¹ Schatting gebaseerd op de onderbouwde forfaits van de Gemeente Winterswijk

² Tabel is gebaseerd op de aangiften toeristenbelasting in de genoemde jaren.

Kanttekeningen

N.v.t.

Overleg gevoerd met

Overleg gevoerd met G. Graven, Communicatieadviseur, Team Bestuursondersteuning en Veiligheid

Overleg gevoerd over: publieke communicatie resultaten

Overleg gevoerd met J. van Eldik, Communicatieadviseur, Team Bestuursondersteuning en Veiligheid

Overleg gevoerd over het uitzetten van de enquête en de inhoud van de begeleidende teksten

Overleg gevoerd met H. den Hengst, Beleidsmedewerker Belastingen, Team Informatiebeheer

Overleg gevoerd over opbrengsten toeristenbelasting en forensenheffing

Vervolgstappen en planning

N.v.t.

Participatie

n.v.t.

Communicatie

De factsheet is inmiddels verstrekt aan de pers.